

01 — Fotouškopija

Sludi se slučaj pokatkad, te pogrešno parčence prostora proklija na vrlom vrhuncu vremena, i bidne belaja. Ukoliko pomenuto parče, pritom, poraste i raširi se na trideset i kusur ožutelih stranica najčitanijih dnevnih novina – tabloida prozvanog „Današnje“ – nevolja nikne samo takva, dok zaprška zaljuti tek kada se u zakuvano umeša i Prostodušni Rajko...

„Ove današnje ‘Današnje’ su... sutrašnje“, ciknuo je zblanuti Rajko i odbacio raskupusane novine na sto gospode Jednojajčića, kolega iz zadimljene kancelarije. „Alo, bre!“

Rajko je bio sluđeniji od sluđenog slučaja. Rajko je verovao u bolje sutra. Verovao je lako i mnogo. I dalje je, nakon cele godine rmbaćenja u firmi, iščekivao prvu platu. Po svršetku smene pokušavao je da u plicak novčanika dokapa preko „mreže“, odgovarajući na najčešće izmišljene poslovne ponude. Živeo je sa majkom u iznajmljenom jednosobnom stanu i redovno se saplitaio o doručak

komšijskih mačaka ispred zgrade. Najzad, zdravovao je zdravo, nit' pio, nit' pušio – jer je u članku u dodatku novinama pročitao da ne bi trebalo – a podnevne pauze mlačio je sokom od šargarepe, čitajući dnevnu štampu koju mu je ujutro na radno mesto dostavljao kurir.

Tog podneva, međutim, vitaminski srk je neočekivano prsnuo ispred glasnog zagrca.

„Pogledajte datum na naslovnici“, nasrtao je musavi naivko brišući usta, a muljavim prstom upirao u hartiju kao da je veštičiji ispis krasi. „Prvi mart! A, danas je dvaes' i deveti februar koliko znam.“

„Sutrašnje 'Današnje'... danas?“, Jednojajčiću Levom je poskočio brk. Štos je ukapirao iz prve, te samo tren poklonio iznenađenju. Zaverenički se osvrnuo ka bratu blizancu, a ovaj se bez namigivanja uključio u igru, uveren da neki od dokoličara iz firme tera šegu sa zelenim kolegom, jer se činilo da prvi april, uz ostalih jedanaest prvih u mesecu (jednako neplaćenih), nije dovoljno ponižavajuć. „Majstore, ne znam šta si ti ljuštio pre podnevne pauze, ali prvo i pre svega – za nas neošurene, ove godine, februar ima dvaes' osam dana. A u vezi sa novinama...“

„Ozbiljno?“, kao da nikada dotad nije nasankan zakukumavčio nakon smene, Rajko je raščešao masni razdeljak, a očima zakolutao pokušavši da se preračuna. „Zakleo bih se da u kalendaru stoji...“

„Danas je prvi mart“, Desni Jednojajčić se na vreme nakašljao preko dima cigarete. Uverljiv kašalj to beše – uz batino glavoklimlje, idealan za ubeđivanja svih vrsta. „Zasigurno, brale.“

„U redu, onda“, Rajko je pomirljivo odustao od naslovne strane, ali uporan ostao pri vrhu liste aktuelnosti. „Datum na stranu... ali, pogledajte sadržaj. Evo, ovde pominju širenje nekakve sumnjive bolesti. Kažu da muda od nje zacvrče i da mogu samo tako da stradaju, a da su ambulate još sinoć napunili zabrinuti muškarci sa oteklim teretom pod sviraljkama. Živim pokraj doma zdravlja. Pa, primetio bih zasigurno da se nešto dešava...“

„I, eto, baš su sva zagorela muda dužna da dođu u ambulantu kod tebe u komšiluku“, prekinuo ga je Levi iznova. „Ne budali, Rajko, mogli su otići u bilo koji dom zdravlja.“

„Hm... postoji i ta mogućnost“, još jednom nadjačan sigurnim glasom, razočaravajuće brzo popustivši čak i prema vlastitim

očekivanjima, lakovernik je razmrdao brke i Jednojajčiću Desnom. Ipak, nastavio je da raščitava članke. „Pogledajte, onda, ovo“, trijumfalno je zaključio potragu, a prst mu je sleteo na naslov: Poskupele pojedinačne karte za javni gradski prevoz. „Ja se vozio jutros. Iste cene k'o juče i prekjuče.“

„Verovatno još nisu počeli da naplaćuju“, Desni je iskusno smrsio. „Novine poranile sa obaveštenjem. A, možda su, jednostavno, zaboravili da naplate tebi.“

„Možda...“, Rajko je uzvratio zastavši, nanerviran zagladio bradu, ali već oslonjen na novu stranicu, onu sportu posvećenu. „A, šta ćemo, onda, sa derbijem? Evo, vele da su juče tokom utakmice izbili neredi i trajali satima, sve do večeri.“

„I, šta s' tim?“, u jednoglasju su zagrmeli blizanci.

„Ta, jutros sam bio u kladionici, jer se derbi igra danas“, Prosto-dušni je slavodobitno naglasio kucnuvši kažiprstom o spornu stranicu. Ubeđen da je argument sa derbijem iskoristio u pravom trenutku, ostao je ukiseljenog osmeha kada je shvatio da ipak nije

uspeo da zbuni Jednojajčiće. Ovi, pak, odgovoriše kao da su se godinama spremali za nastup.

„Ih, pa seti se samo priče o porniću one gospođe, ili o padu onog helikoptera“, navodio je Levi, a Desni klimuckao u znak podrške. „K'o da ne znaš da u tim novinama svašta objavljuju, a posle negiraju i izvinjavaju se.“

„To stoji“, Rajku grlo stade da se skuplja. „Ali, sigurno ne bi lagali o derbiju...“

„Kolega, moram da ti kažem da te ne razumem“, Jednojajčić Desni se ražestio, uspravio i grunuo dlanom o sto, i rasejao žutu hartiju po kancelarijskom podu. „Već godinu dana te gledam kako čitaš horoskop i kojekakve gluposti po tim tabloidima, i veruješ u svaku reč. A sad mi tu praviš problem oko jednog običnog datuma i nekog derbija. Ko zna kad si bio u kladionici, bre! Ne znaš ni koliko februar ima dana. Ovo su današnje 'Današnje', i nema govora više! Uostalom, ko bi tebi dostavio primerak sutrašnjih 'Današnjih'? I kako, uopšte, sutrašnje 'Današnje' mogu postojati danas?“

„Razumem, razumem“, zaplašen reakcijom kočopernijeg blizanca, Rajko je uzmaknuo i stao da sakuplja papire. „U pravu ste obojica. Verovatno sam ja nešto pogrešno protumačio.“

Braća se na to zglednuše kao što su obično umeli kada bi im sve krenulo glatko, nasmešiše se, pa u miru i tišini dopustiše kolegi da skupi razletelo, tek da neprijatnost zagolica vrhunac.

„Ništa, onda... odoh ja do toaleta, da još malo proučim sve ovo“, sastavivši novine, Rajko je mucnuo i zamahnuo složenim stranicama u stisku. „Nešto me peče dole, da ‘prostite... A mislim da mi je i tiket ostao ispred ogledala, kada sam jutros pregledao kvote.“

A dvojac šereta, čak ni ne dočekavši da ovaj napusti prostoriju i zatvori vrata, zasmejao se nepristojno koliko su naribana grla dopuštala.

„Sutrašnje novine, čoveče“, Desni je prvi došao do daha. „Baš me interesuje kome je palo na pamet da ga tako zafrkava. A i on, još luđi, poverovao k’o od šale...“

„Mora da ga zeza neko sa sprata, sa odeljenja za informisanje ili komunikaciju“, blizanac je i dalje stenjao. „Oni imaju te silne

programe za obradu fotografija i kopir-aparate. Baš su profesionalno odštampali novine, priznajem. Da su im vesti malo jače, pa i da poveruješ da su prave. Kad ono: prže se jaja, poskupela vožnja. Mo'š misliti! Možda ga čak i kurir pravi budalom. Čuo sam da buljavko ima te sumanute ideje, a da ume i sa teškim rečima..."

„Ej, pazi ovo“, Desni je prekinuo zamišljenog brata i dohvatio se lista zaostalog na stolu – vremenske prognoze iz sutrašnjih „Današnjih“. „Kažu da će biti oblačno ceo dan i da će pljuštati... a sunce danas prži k'o ludo! Ha!“

I tome su se Jednojajčići cerekali sve do pred kraj smene, kada su vidno uznemirenog i neobično ćutljivog Rajka ostavili da ih ispiše, te isteturali pred firmu.

Divlji pljusak spolja isprva im je još više raširio usne, no osmeh im je skliznuo sa lica kada su došli na stanicu gradskog prevoza. Tek što su zauzeli klupu paru kilavih dečaka u dolasku, sa druge strane ulice ugledali su dva pristojno izubijana navijača gradskog tima, kako se međusobno pridržavaju u krivohodu, u povratku iz policijske

stanice sa ćoška – gde su, ponajverovatnije, imali nezaboravno celonoćno druženje sa zaposlenima i mokrim novinama.

Zabezeknuti, blizanci su se zgledali sve dok odstraga nisu začuli pristigle klince koji su prepričavali dogodovštine iz komšiluka. „Onaj lik što živi sa kevom iznad mene“, mleo je mali bliži klupi, „juče je u kladži odigrao derbi – sedam plus. Danas dig'o sto 'ljadi. Zamisli, brate.“

A jednojajčana braća, zamislivši, istovremeno se uhvatiše ispod kaiša. Međunožja su im se oglasila prgavo, kao da ih je neka boleština iznenada gricnula.

Bili su prestravljeni...

Strahovali su da im se u novčanicima neće naći dovoljno za putničke karte do kuće i novi broj „Današnjih“...

02 — Troj

Valensija – Viljareal 0-0. 57. minut. Mogao bih da otrčim do kladiionice i stavim soma na x. Valensija neće dati go. Vidi kako igraju! Kao reprezentacija Srbije. Možda im Viljareal zabode go. Tu je veća kvota.

– Jel znaš šta gledaš? – pita me Sanja. Sva se nabudžila. Utegla, našminkala i nalakirala.

– Hajde čoveče! Diži se – hvata me za ruku i vuče.

– Čekaj da se završi tekma – ukopao sam se u fotelju. Ne može da me digne.

– Kakva tekma?!

– Još pola sata.

– Ti stvarno nisi mormalan. Ustaj!

– Čekaj malo Sanjice. Šta ti je?

– E pa znaš šta, ja odoh sama jer nemam s kim. Ti gledaj fudbal. Neću da budem lutka u koju ti prazniš jaja i ponekad je odvedeš do

kladionice da je pokažeš onim seljacima. Dosta mi te je. Nisi mi više ništa.

- Znači raskinuli smo?
 - Raskinuli smo! – Počinje da plače i kreće žustro ka vratima.
 - Čekaj! – skačem za njom.
 - Pusti me! Ne diraj me!
 - Izvini. Neću više da gledam fudbal. Idemo. Dođi – grlim je. Osećam kako joj srculence lupa.
 - Skote jedan!
 - Neću više. Stvarno.
 - Obuci se!
 - A gde idemo?
 - Da se nađemo sa Violetom. Već sam ti rekla.
 - Opet sa njom – kažem i odlazim u sobu da se obučem.
- Osećam se glupo dok se oblačim u crno. Violeta i njena ekipa su gotičari, pa da budem u fazonu. I Sanja pokušava da isprati taj fazon ali joj baš i ne ide. Odaje je nežna frizura sa upletenom kikom koju

je nekako namestila da joj ide preko čela. Ali ajde. Šta se toliko prima na tu Violetu? Jebo ih taj vampirski fazon.

Parkiće nikada nisam voleo. Nekako mi je tu uvek bilo hladno. Okolo one stare zgrade sa fasadama koje povraćaju hladnoću po tebi. Ma boje ne vidiš od sve te povraćke. Bolje da sam otišao u kladionicu.

Sanja odmah prilazi Violeti i seda na naslon klupe pored nje. Ljube se.

– Ćao Viki – javljam joj se.

– Ne zovi me tako – ustaje i prilazi mi. Ljubi me crnim ustima. 100% me je glupača umazala ovim svojim kretenastim karminom. Gledam u Sanju. Usta joj nisu crna. Verovatno nisu ni moja.

– Pa šta ćemo? – pitam.

Violeta me gleda.

– Ovde je malo hladno – dodajem.

– Hladno? – čudi se.

– Mogli bi negde na piće?

- Danas je pun mesec. Tačno u 10 i 15 pojviće se na ovom delu neba iznad nas. Tada će Troj doći.
- Idi u pičku materinu. Ko je Troj?
- Videćeš.

10:15. Mesec nas je poklopio. Nikad nije bio veći. Ove zgrade okolo i mesec odozgo, a ladno kao u frižideru. Užas.

- Ajmo Sanja! – kažem joj.
- Šta ti je? Vidi kako je lepo.
- Ma zima mi je bre. Idemo!
- Prepusti se hladnoći – čujem glas iza sebe.

Okrećem se i shvatam da je to ta faca koju čekamo – Troj. Prelazi mi spoljnim delom prstiju po grudima i stomaku. Nokti su mu nalakirani crnim lakom. I usta su mu nakarminisana istom bojom. Ljubi se sa Violetom.

- Ti ne voliš crno? - pita Sanju čije usne naravno nisu crne.

Ona zbunjeno ćuti dok joj on crnim dugim noktima prelazi po plavoj kikici iznad čela.

Ne znam zašto sam ovako smiren? Zašto mu ne jebem mater?
Čudno, ali hladnoća mi više ne smeta.

Troj ćuti. Čujem ga kako misli. Verujem mu. Pristajem na dil.
Nemam pojma o čemu se radi ali znam da me neće zajebati.

Vreme brzo prolazi. Mesec je već počeo da nestaje sa parčeta
neba koje je iznad nas oivičeno zgradama. Troj ustaje i odlazi.

– Vi ćete kod mene – kaže Violeta i ustaje sa klupe. Krećem za
njom. Sanja kreće za mnom.

Stara gradnja. Visoki plafoni. Gajba joj je ogromna.

– Vi ćete ovde da spavate – pokazuje nam sobu sa nemeštenim
bračnim krevetom.

– Meni se baš spava – kaže Sanja.

I stvarno je odmah zaspala. Nije me ni pogledala. Kučka. Osećam
blagu nervozu u nogama, a onda... onda... mesec... zgrade... crne
usne... dil... Troj... crni nokti... Sanja... njena plava kosica... njene braon
oči... braon oči... Sanja...

Osećam kako me oralno zadovoljava. Pravim se da i dalje spavam. Trebalo bi ovde češće da dolazimo. Ovo inače neće da radi kod kuće. A baš dobro radi. Baš dobro. Neću valda već da svršim? Jao hoću. Jao! Pustila je da joj svršim u usta. Ne mogu da verujem.

Gledam dole i vidim najstrašnije žensko lice. Sanja leži pored i spava. U mene gleda iskrivljeno belo lice devojke koja mi je popušila. Crne oči, duga tamna kosa i bela spavaćica. Počinjem da vrištim. Ona se brzo sklanja i iskače kroz prozor. Odlazim do prozora da vidim gde je. U dnu dvorišta vidim kako leži obasjana mesečinom u beloj krvavoj spavaćici. Shvatam da je to bila Violeta.

– Šta se to događa? Gde smo mi ovo? – pita me Sanja sva u čudu, kao da se probudila iz neke teške hipnoze.

– Ajmo ljubavi. Idemo kući. Hajde – kažem joj drhtavim glasom.

Opet se budim ali u svojoj kući. Napolju je sunce. Oblačim se. Sanja je već ustala. Došla joj je mala Sunčica i pravi joj novu frizuru.

Sanja mi pokazuje nokte. Skinula je plavi lak i nalakirala ih u crvenu i belu boju.

- Divni su ti nokti – kažem joj.
- Hoćete nešto iz pekare – pitam ih.
- Meni ništa – odgovara Sunčica.
- Uzmi mi jednu bavarsku kiflu – kaže Sanja.
- Samo to?
- Kupi mi i jedan zeleni *sweet*.

Ulazim u kladionicu pored pekare. Tek su otvorili. Na šalterima za uplatu nema nikog. Samo neka žena čisti. Sedam za jedan od stolova malo dalje od čistačice. Uzimam novine koje su tu nekome ostale. Krećem od zadnje strane. Pokušavam da vidim kako se juče završila ona tekma Valensija – Viljareal. Ne mogu da nađem. Ovo su neki drugi rezultati. Ovo su rezultati nekih utakmica koje su ovde na ekranu. Pa nećemo valjda da se kladimo na tekme koje su već odigrane? Ovi u kladionici su danas stvarno pukli.

Listam novine unazad. Na prednjim stranama nailazim na vest – Još jedno ritualno samoubistvo – a ispod tekst – Sumnja se da je

devojka koja je juče skočila sa prozora svoje zgrade u starom delu grada izvršila još jedno ritualno samoubistvo kao i njen brat koji je to isto uradio prošle godine prethodno ubivši svoje roditelje.

Ispod je slika onog dvorišta sa kredom iscrtanim konturama Violetinog tela u beloј spavaćici.

Iako nije tu, opet čujem Troja kako misli. Nije me zajebao. Ovo su sutrašnje novine. Imam rezultate utakmica koje će se tek odigrati. Dobar dil sam napravio. Ili možda nisam?

03 — Kontrola kvaliteta

Poskočio sam kada se oglasilo zvono na vratima. Imajući u vidu događaje odprethodna dvadesetčetiri sata, nije ni čudo. Nisam, naravno, očekivao nikog. Štaviše, nadao sam se da me s niko neće setiti. Ali, šta je – tu je. Ko god da je bio ispred vrata, verovatno je znao gde će me naći. Posetilac je pozvonio još jednom, kao da je hteo da podvuče ono što sam upravo bio pomislio.

Oblio me je hladan znoj. Trgao sam rakiju iz čašice, i na vrhovima prstiju doskakutao do vrata. Prislonio sam oko na špijunku. Na drugoj strani stajao je čovek neupadljivog izgleda, u sivom odelu. Stajao sam skamenjen, plašeći se i da dišem. Osećao sam kako mi se znoj skuplja pri dnu leđa.

„Pa, dobro, Smiljkoviću, dokle ja da stojim ovde?“, pitao je posetilac. Odskočio sam dva metra od vrata. Razume se da nije bilo šanse da ne otvorim. Drhtavom rukom okrenuo sam kvaku i pustio ga da uđe.

Ušao je oprezno preskačući prag, kao da se plaši da se ne saplete, a onda mi sse obratio sa širokim, iskrenim osmehom: „Dobar dan. Gospodin Vasilije Smiljković? Naravno.“

Stajao je tu neko vreme i gledao me; gledao sam i ja njega. Nemo je podigao obrvu i nakrivio glavu. Postiđen, shvatio sam šta se od mene očekuje: „Molim vas, izvolite, uđite.“

„Hvala“, reče posetilac, osvrnu se malo po stanu, i ponovo stade da me gleda. Ponudih ga da sedne, i on sede.

„Smiljkoviću, Smiljkoviću, pa šta radite tu?“

„Kako – šta? Ja živim ovde!“ Nisam se lako dao.

„Hajde, hajde, završite sa vrdanjem, pa da razgovaramo.“

Slegao sam ramenima. Šta sam mogao da uradim? Ponudio sam ga pićem, ostacima večere, ali sve je odbio.

„Je l’ vam smeta da i ja sednem?“, upitah, a on se nasmeši poput sveca: „Pobogu, naravno da ne! Pa, ovo je vaša kuća.“

Seo sam; sručio sam se u fotelju. Leđa su mi bila potpuno mokra. Stresao sam se. Još malo smo sedeli u tišini pre nego što je progovorio: „Znate zašto sam ovde.“

„Zbog novina“, odgovorih mu. Na stočiću su se nalazile novine, ako je te reči uopšte dostojna žuta krpa na koju sam odložio čašicu. Sutrašnje novine, koje sam bio našao jutros u hodniku zgrade. Presekao sam se, jer 1) novine su nosile sutrašnji datum, i 2) bio sam na naslovnici. Pijan, odvaljen od mozga, sa jednom rukom na šanku noćnog kluba „Vavilon“, a drugom na nečijem dupetu. A odozdo, žutim slovima: OVAJ ČOVEK LEČI NAŠU DECU. Zgrabio sam ih i utrčao nazad u stan.

Naravno da ne vredi objašnjavati da čovek na godišnjem odmoru može da radi šta hoće, pa makar bio i jedan od najpoznatijih medicinskih stručnjaka u zemlji. Uostalom, kako se braniti od nečega što se još nije ni dogodilo? Pomisllio sam, naravno, da mi neko preti podmetanjem i falsifikatom, i doneo sam odluku: neću izaći iz kuće. Moj kum je novi vlasnik „Vavilona“ i pozvao me je na otvaranje, ali sada nije bilo šanse da dođem.

Onda sam razmislio, i shvatio da ni to neće biti dovoljno: trebaće mi dokaz da nisam izlazio! Žena mi je bila van grada, u poseti majci, ćerke obe u inostranstvu. Kablovska cele nedelje nije radila, pa nije bilo govora da eventualno platim neki film ili utakmicu na

pay-per-view. Pokušao sam da naručim picu, ali mi je telefon skapao u ruci. A onda je došao on.

„Zbog novina“, ponovio je, smešeći se ponovo onim blaženim osmehom. „Ja sam, doktore Smiljkoviću, iz, hajdmoreći, kontrole kvaliteta. Pre svega, izvinjavam vam se zbog greške. Novine koje ste našli trebalo je da izađu tek sutra. Siguran sam da shvatate koliko nam je neprijatno zbog toga.“

Ja, razume se, nisam shvatao ništa. Posetilac je samo nastavio.

„Razumem da vam ne laska predstava koju će dobar deo domaće javnosti imati o vama. Međutim, vi morate shvatiti da se predviđeni sled događaja ne može tek tako prilagoditi vama. Ne možete da uzurpirate ceo vremenski tok zbog imidža. Zašto niste u klubu?“

To sam se malo ohrabrio. „Zato što ne želim! Ja sam gospodar svoje sudbine.“

Posetilac promeni nijansu osmeha. Sada je izgledao kao da priča nespretnom detetu koje se sa igranja vratilo blatnjavo do grla. „I jeste. Međutim, vi ste tek greškom saznali šta će novine pisati. Znate

li koliko je teško promeniti sadržinu celog broja novina, pa makar i ovih?“

Sigurno teže nego odseći jednog nesrećnika od sveta, pomislio sam. „Pa, šta? Mislite da ja želim da se ovako piše o meni?“

„Ako niste želeli“, raširio je ruke posetilac, „niste smeli tako da se ponašate.“

„Ali, nisam!“, zaurloao sam. „Sve vreme sam ovde!“

„Da... Što se toga tiče, moram da vam kažem da ste nas stavili pred malu dilemu. Dugo smo vagali: da li da menjamo novine, ili da manipulišemo vašom komunikacijom. Odлучili smo se za ovo drugo, prosto je lakše. Sto stvari bismo morali da podešavamo: fotografa, goste u klubu, saobraćaj pre i posle događaja...“

„Čekaj malo! Pa, kablovska mi ne radi evo već peti dan!“

„A novine su sutrašnje“, mirno odvrati posetilac. „Znamo šta radimo. Uglavnom.“

„E, pa, ipak ne. Kao što vidite, ja sam ovde, a ne u klubu.“

Posetiočev osmeh sada je bio blago trijumfalan. „I tu se varate. Jeste li se skoro pogledali u ogledalo? Vi ne izgledate tako neobično. Šta mislite, koliko u gradu ima ljudi koji tako liče na vas, da bi

komotno mogli da poziraju za ovu fotografiju? Preko pedeset? Preko sto? Sto trideset i četiri, ako vas zanima. Bilo je lako naći jednog i prosto ga platiti da se dobro provede.“

Ostao sam bez reči. Mislim da sam zevao kao šaran jedno minut-dva, dok nisam shvatio šta mi je činiti. Bilo je prilično jednostavno, zapravo: ispratio sam posetioca, presvukao se, i otišao u „Vavilon“. Ako već moram da se blamiram, bolje da to uradim lično, makar da se provedem o istom trošku. A ni ona guza sa slike nije bila loša.

04 — *Kako je zapisano*

„Napravio si ovo da me zajebavaš, a?“

Zoki odmahuje glavom, a ja blenem u naslovnu stranu „Resavskog pismonoše“, najčitanijih novina u našem malom gradu.

„Kad bih ja umeo da smislim sve to!“

Istina. Zoki je jedva osnovnu školu završio, a ne krasi ga blistavi um. Sin je neznanog i biće u odlučnom času pijanog junaka. Nadaren za čišćenje tavana i memljivih podruma, nenadmašan u pronalaženju i prodaji stare hartije. Našem gazdi, Miki Raspućinu, je odan rob, a meni ne manje odan drug.

Novina što mi je gura pod nos malo se razlikuje od bilo kog broja štampanog poslednjih godina. Naslovnicom dominira fotka zamađane fabrike koju, navodno, kupuje neki peti stranac, a tu su i lokalne i razne belosvetske vesti, sve taze kao da ih dostavlja pismonoša.

Nikad nisam zaista čitao „Pismonošu“. Redovno ga kupujem isključivo zarad zadovoljstva da ga na kiosku uzmem iz Violetine

ruke. I sad samo listam i na svakoj strani proveravam ono onespokojavajuće u gornjem levom uglu. Sutrašnji datum! Jutro je i ja znam da tako šta ne biva ni u Beogradu, gde se noću prodaju novine za naredni dan.

„Pogrešno su napisali datum, pa šta?“

„Neće biti. Vidi čitulje. Ili oglase. Pišu o Kotliću na Moravi, a to će tek da se održi. Pobediće neki Svetolik iz Kušiljeva, a ne Pera Debeli kao prošle i pretprošle godine.“

Gužvam novine, žute kao da nisu iz budućnosti, već sa nečijeg tavana, pomenem u sebi Zokijevu nadaleko znanu majku, a naglas ga upozorim da će mu presesti sva sprdačina na moj račun, samo ako je pomislio da se sa mnom sprda... Tad primetim da je na poleđini nešto zapisano. Protrnem jer sam poznao rukopis i taj broj!

Kako da ne poznam kad sam u četiri godine gimnazije svaki pismeni zadatak od nje prepisao! A broj sam mesečno jedared okretao iz govornice u Pošti... i ćutao kao zaliven.

„Gle, Vikicin broj!“, javi se Zoki.

On zna broj, naravno. Violeta mu je sestra po materi. I njen otac je neznani junak. Sumnja se na čuvenog kockara iz Palanke, što uopšte ne zvuči neverovatno kad znate kako Viki razbija matiš. Prava je šteta što nije mogla da studira štogod. Nije tupa kao Zoki niti rođeni gubitnik kao ja. Siroče sam, uopšte ne poznajem roditelje, a sudeći po mestu na kom su me ostavili, verovatno nema ničeg što bi o njima vredelo da znam.

„Odakle ti ovo?“, pitam Zokija.

„Ne puštaš da kažem najvažnije. Ovo su samo jedne novine, a tamo ih ima na tone!“

„Gde?!“

„Na spratu iznad *New Yorka*. Mika bi da proširi kafanu, pa mi je tražio da gore počistim. Znaš da je to bila kuća nekog kulaka? Gore niko ne živi već decenijama. Mislio sam da ću juriti pacove i golubove, a ono... Dođi da vidiš!“

Zoki me prosto vuče do *New Yorka*, Raspućinovog kafića, restorana i striptiz-bara. Ili, ako se ne lažemo, smrdljivog ćumeza bez

ventilacije, u kom se toče viski i šampanjac, a piša u čučavcu iza zdrade.

Gazda nam je u mračnom raspoloženju. Neki mlad majmun je sinoć pokvario striptiz tako što je probao da glavnu zvezdu makne sa podijuma. Dohvatio je devojče za kukove i podigao u vis, a kako je ona bila sva nauljena, iskliznula mu je iz šaka, pala i polomila rame.

„Neće raditi bar sto dana, sto strela ga ubilo dabogda!“

Raspućin je ojađen, ali ga ne napušta poslovni duh.

„Je li, Zorane, što mi ne pošalješ Vikicu? Svakako zatvaraju onu njenu trafiku. De, ne mršti se! Ne mora da se svlači, ona to ionako ne bi umela. Za početak neka je za šankom, a posle kako hoće. Treba mi novo lice.“

„Nisam čuo da ukidaju trafiku“, veli Zoki i polazi na sprat.

Posrćem za njim kao pijan, nesposoban da probavim vest.

„Daj mi njen broj!“, viče Raspućin, ali Zoki se pravi da ne čuje.

Možda i nije toliko glup. Pre dve godine mu rekoh da ima lepu sestru, a on će ti njoj u lice (i to preda mnom): „Ej, Vikice, Gile bi te jebo!“

Nije slagao, ali ja od sramote dugo nisam smeo da je pogledam. Na spratu za trenutak zaboravih svoju muku. Zinuo sam i ukopao se pred prizorom koji me je dočekao.

Ko bi rekao da je prostor iznad *New Yorka* toliki! Spolja se čini da su tu dva stana, najviše tri, a sad mi liči na niz kutija sa višestrukim dnom. I svaka je, od poda do plafona, ispunjena novinama. Domaće i strane, dnevne, nedeljene ili mesečne, isustrovane, svakave! Složene su u uredne gomile među kojima je ostavljena prtina. Čovek bi ovde mogao nestati kao u lavirintu.

„Nema fabrike koja će ti ovo otkupiti!“, kažem Zokiju, a on se kezi kao blesav.

„Pa ovo i nije stara hartija! Obrati pažnju, sve su iz budućnosti! Ima ih možda do kraja sveta. Nisam mislio da će uvek biti novina.“

Tražim *Vrele gume* ili bilo kakav časopis o kolima. Da li će uvek biti automobila?

Mada, kad bolje razmislim, treba naći nešto od čega se živi. Zgoditke na lutriji, na primer. Igraću na malo, neću privlačiti pažnju. Ionako za novine znamo samo Zoki i ja.

On, mazgov, brine za opšte dobro:

„Vidi, ovde su sve na ćirilici! Da neće Rusi osvojiti svet?“

„Zato su u onoj sobi sve kineski ili već nećiji znaci, ko zna šta? Pust ti to, nego misli šta je nama činiti!“

„Da obavestimo našu vladu?“

„Jebala te vlada! Zorane, brate moj rođeni, tebi i meni se sreća dosad nije ni u šali osmehnula, a ovo je prilika!“

Brbļjam o lutrijama i bankama u koje ćemo sklanjati pare od klađenja, a sve mi se misli vraćaju na sutrašnji primerak „Resavskog pismoņše“ i na Violetin broj. Kome ga je pisala? Zašto? Zar će ona, tako pametna i fina, raditi za Miku Raspućina? Kakva majka, takva ćerka. Tako će o njoj govoriti.

Njen brat i ja ćemo se kockati i sve će biti onako kako nam je u kolevcu dosuđeno. Klađenje, prevare, šarena laža iz budućnosti, prodavanje magle. A i ta magla pripada Raspućinu. Strogo gledano, on je vlasnik zgrade, pa je ovo suludo otkriće, baš kao i naša budućnost, njegova imovina.

Zokiju i meni bi više valjalo da ovde stvarno leži stara hartija.

Palim cigaretu i nekoliko sekundi puštam da mi palidrvce izgara među prstima, a onda ga spustim do dna novinske gomile koju nisam

stigao ni da pogledam. Čekam da hartija prihvati i da se prostorija ispuni dimom, a onda se povlačim i Zokija gonim ka vratima.

„Šta? Šta ste to napravili?“, urla Raspućin.

Zove vatrogasce, čupa kose i ne čuje kako mi Zoki šapuće:

„Upropastio si nas! Uništio si budućnost!“

„Ne budali. Kako bih ja mogao menjati bilo čiju budućnost?“

„Spalio si novine. Znaš li da to možda znači kraj sveta?“

Smejem se od srca.

„A možda samo neće biti onako kako je zapisano!“

05 — POSLEDNJI DANI DOMINO FLUKSA

Obišao sam sve birtije po Andaluziji dok mi u jednoj rupčagi lažljivi starac, koji je želeo da mu platim piće, ne odade da je poznavao Domino Fluksa.

„Da“, reče stari kurjak, „poznavao sam ga još kao dete“. Neka iskra zacakli mu u očima dok je govorio.

Dolivao sam mu pivo cele noći. Trabunjao je kako su on i Fluks sedeli u istoj klupi. Služili vojsku. Bili ortaci u poslu. Rođaci. Braća.

Negde pred zoru, kad sam već hteo da odustanem, a obojica bili dobro no pijani, Minhauzen mi naškraba na parčiću salvete moj sledeći putokaz. Bila je to ona. Oči, usne, krivina nosa. Čak i ta oštra skica posedovala je svu snagu njene lepote. Srce je htelo da pukne.

„Don Pedro, kralj cigana, ga zna. Živi na kraju ulice.“

Znao sam da se u ovo doba noći u ovom delu grada ulice čudno grana-ju i poseduju imena i brojeve koji se ne mogu pronaći preko dana. Nije mi trebalo dugo da se izgubim u lavirintu stepeništa, dvorišta i minijaturnih

trgova. Ipak, nisam naišao na vrata sa sedam brava koja su se vodila u uzani hodnik iz koga možeš, kako neki tvrde, da sagledaš svemir iz svih uglova istovremeno.

Naposletku, mora da sam lutao satima, jer sam izbio u predgrađe grada. Noć u šumi je delovala tamnije, kao da se sprema da postane večna. Na jednom proplanku, ispod stogodišnjeg hrasta, čekao me je Don Pedro. „Kasniš“, reče. „Nekih dvadeset godina“.

* * *

Domino Fluks se probudio. Nije znao koliko vremena je spavao ni gde se nalazi. Soba je bila u nežnoj polutmini. Raširio je šake ispred lica i pokušao da razazna veličinu i izboranost. Mogle su to biti ruke studenta jednako kao i starca.

Sećao se samo sna. Ukazivao mu je da, možda, u opasnosti. Da je zarobljen, otet. Da neko iskorišćava njegove sposobnosti. Dvadeset godina. Možda i duže, ako su se događaji u snu desili davno. A možda je tek trebalo da se dese? Onda se prisetio da je video biser, a on je uvek putokaz za vizije dešavanja sadašnjih.

Razmišljao je, šta ako nastavi da spava? Koliko mu je još vremena ostalo? Šta ako mu je ovo poslednji dan? Šta uopšte učiniti ako zakasniš dvadeset godina i ostane ti samo jedan dan? Možda nije pametno da i njega prespava. A opet, zar je bitno?

Jedino novi snovi mogu da pruže odgovore. Zato se uskoro opet vratio u san, svestan da je već dugo nečija lutka na koncu i da sve njegove snove osluškuju mnogi.

* * *

Zavaljen ispod drveta, pretvarao se da čita „Utopiju“ Tomasa Mora. Don Pedro je imao tridesetak godina, mornarsku kapu i zulufe. Na levom uvetu, obasjana mesečinom, sijala se biserna naušnica.

„Fluks je nestao. Zbrisan sa lica zemlje kao da nikada nije postojao. Tražio sam ga i sam dugo, a onda odustao. Niko ne zna ništa o njemu. Da li je skončao, na koji način i njegove poslednje dane. Kao da se čitav svet urotio da izbriše tragove njegovog postojanja. Što možda nije ni čudno, s obzirom šta je sve mogao. Čuo si za istinite snove?“

Klimnuo sam glavom.

„Fluks je znao da ćeš doći jednoga dana da ga tražiš. Ostavio je ovo za tebe da ti pomogne u tvojoj mucu. Pre više od dvadeset godina.“

Zbunjen, primio sam predmet. Bile su to novine. Stare, izlizane vremenom. A opet, datum na njima bio je sutrašnji. Novine koje je Domino Fluks ukrao iz svojih snova o budućnosti.

„Zadrži ih. Iskoristio sam sve informacije iz njih odavno. Svako slovo se ispostavilo kao istinito.“

„Ono što tebe zanima je pri kraju“, dodao je pomalo zlokobno.

Na poslednjim stranicama novina bile su čitulje. Među njima i nekoliko mojih. Ali, samo jedna od njih bila je bitna jer je bila njena. Posle toliko godina čitao sam nežnu ljubavnu poruku žene za koju sam mislio da me je zaboravila.

Pozdravio sam se sa Don Pedrom i krenuo natrag u grad.

06— A LEPO SU MI GOVORILI...

‘Ajte, molim vas, pa otkud vam ideja da sam mogao propustiti prenos kvalifikacija Naših na svetsko prvenstvo? Znam ja sada sve, pa opet, u životu valjda postoji i prirodni sled stvari.

Te sam večeri uz dva plastikanera „Jelen“ piva, slaninicu i gric-kalice buljio u reklame čekajući glavni događaj, dok je napolju vreme divljalo. Marija se muvala naokolo, uporno se baveći svojim besmi-slenim poslovima i usput gundala zbog sevanja, televizora i previše piva. Bila je to njena uobičajena taktika, ali nikad na to nisam postao imun. Najzad je uspela da me potpuno izbací iz takta, pa se brecnuh na nju i konačno je umukla. Kakve veze ima grmljavina kad koristim kablovsku? Valjda su jebeni kablovi ukopani! Nešto je gnjavila o tome kako TV može izgoreti i preko štekera, ali jebeš TV pored takvog događaja! Ionako je stara kanta. I kakve veze ima što sam nacvrckan kad sedim tu s njom kao da sam uštrojen!

Doduše, u uživanju me je pomalo ometalo neprestano blisko gruvanje gromova, ali sam čvrsto odlučio da ignorišem i njih i ženino zvocanje. Dopunih kriglu koju sam onomad maznuo iz Mujine kafe i zapalih cigaretu dok je prenos započinjao. Kamera je iz ptičje perspektive prikazivala stadion, a spiker govorio o atmosferi među navijačima i sastavu timova koji će istrčati na teren.

Tek što otvorih i drugi plastikaner grom tresnu toliko blizu da se kauč podamnom zatresao. Ne bi to ni bilo tako strašno da se kanal na televizoru nije istog trenutka promenio. Umesto prenosa, na njemu je najednom odmicala odjavna špica nekog glupog filma.

Besno dohvatih daljinski i pokušah da vratim na prenos, ali ništa se nije dešavalo. 'Bem ti sunce, nije valjda pandrknuo? Pokušah s komandama na samom televizoru, ali rezultat je bio isti. Valjda se spucala elektronika, šta li.

Razočarano odustadoh posle nebrojenih pokušaja, ali ženi u inat nisam hteo da isključim TV. Sedoh i nastavih da buljim u ekran. Započinjao je dnevnik.

Dosadna parada političara je odmicala, a ja sam čekao sportski blok, nadajući se da ću ipak čuti nešto o spektaklu koji sam namera-
vao da gledam.

Da nešto nije u redu shvatio sam tek kad je komentator uzbuđe-
no počeo da lamentira nad Orlovima koji u sinoćnoj utakmici nisu
uspeli da se kvalifikuju na svetsko prvenstvo, izgubivši utakmicu
rezultatom tri prema jedan.

Sinoćnoj? O čemu ova budala priča?

Pokušah ponovo sa daljinskim, ali bez rezultata. Na ekranu se
pojaviše snimci golova iz svih perspektiva, normalno, pa usporeno,
ali nisam mogao više da sedim. Sat je pokazivao osamnaest časova i
sedam minuta. Utakmica tek što je počela!

„Marija, koji je danas datum?“, obratih se ženi.

„Trinaesti maj, petak. Hoćeš li više isključiti taj televizor?“,
mrgodno mi odbrusi.

„Jebote televizor, vidiš da se pokvario! Pusti me s tim tvojim zvo-
canjima!“, dreknuh.

Dođavola! Nešto je skroz sjebano, ovo je sutrašnji program! Rade
li još kladionice? Primaju li uplate za kvalifikacije?

Dok sam na brzinu navlačio cipele hoteći da iskoristim neočekivani događaj, na ekranu je promicala crna hronika. Taman sam navlačio kaput spremajući se da isključim đavolsku spravu, kad me je spiker prostrelio poznatim imenom.

„U noćasšnjoj teškoj saobraćajnoj nesreći život je izgubio Petar Albijanić iz Subotice. Vozilo ga je pokosilo ispred sopstvene kuće u Grabovačkoj ulici. Vozač je u pritvoru i sumnja se da je bio pod uticajem alkohola.“

Slika je prikazivala nešto polegnuto na vlažnom asfaltu prekriveno belom plahtom oko čega se muvala gomila pandura. Mrlje oko prikaze su bile tamnije od okolne vlage i posumnjah da se radi o krvi. Stomak mi se zgrčio.

Pero! Nemoguće!

Trenutak kasnije shvatih da se to još uvek nije dogodilo. Ovo je providenje! Prilika da postanem heroj! Skočih i okretih poznati broj.

„Slušaj, ne pitaj ništa. Smesta krećem do tebe. Tamo sam za nekih petnaest minuta“, zbrzah ignorišući Perino iščuđavanje i ženine

sumnjičave poglede. Navukoh kaput, isključih TV i dohvatih ključeve od stogadina.

„Gde si krenuo, nesrećo jedna?!“, vrisnu Marija, ali se nisam dao omesti.

„U božju misiju“, dobacih izlećući u olujno veče. Dok sam prešao ono par metara do auta prokisao sam kao mače, ali nisam odustajao. Uprkos kiši starter je smesta pokrenuo mašinu i nervozno kretoh.

Oblaci su zatamnili okoliš i jedva sam razaznavao put dok su brisači uklanjali čitave okeane sa šoferšajbne. Srećom nigde nikog nije bilo, kao da je grad iseljen.

Dok su točkovi gutali asfalt, glavom su mi prolazile uspomene, počevši od jesenjih muvanja po tuđim voćnjacima i pikanja lopte po Bać Josinom dvorištu, preko momačkih izlazaka u grad i udvaranja curama, pa sve do povremenih partija remija kad bi Pero i ja skupili familije. Bio je moj najbolji prijatelj još od detinjstva. Zar tek tako da pogine?

Tu i tamo bi se pojavljivalo pokoje vozilo čiji bi mi farovi svaki put tukli u oči, ali je uvek sve dobro prolazilo i u rekordno kratkom

vremenu skretoh u Perinu ulicu. Već iz daljine ga ugledah umotanog u žuti kaput, onako skvrčenog pod kišobranom. Laknu mi. Dobro je, još je živ! Dok sam se približavao starom drugaru, najednom se iza mene pojavi neko vozilo. Budala je vozila sa dugim svetlima i retrovizor stade da blješti. Za trenutak ništa nisam video, zaslepljen farovima, a onda kreten poče da me obilazi. Idućeg trena iz suprotnog pravca, izranjajući iza prevoja na pružnom prelazu, iznenada se pojavi neka kamiončina. Junoša u obilasku se zbunio i naglo je skrenuo, sekući mi put, pri čemu je okrznuo nos stojadina. Volan trže udesno i najednom se našoh na trotoaru. Mora da sam sklopio oči, jer me je tupi udarac spreda iznenadio.. Najednom shvatih da neka tamna masa preleće preko auta. Legoh na kočnicu i kola se zaustaviše. Predamnom se po trotoaru valjao Perin kišobran sa cvetnim uzorkom. Nelagodno se okrenuh i ugledah iza kola nepomično telo u drečavo žutom kaputu. Spustih glavu u dlanove kunući. O, Pero, Pero, al' sam zajeb'o stvar, a lepo mi je Marija govorila da ne gledam televizor po grmljavini...

07 — Trojanka

Stolica je, srećom, načeta. I, srećom, vezana sam samo konopcima. Pretpostavljam da misle kako mi nema bekstva čak i ako se oslobodim. Oko mene su četvorica. Još šestoro ili sedmoro se muva po okolnim prostorijama. Toliko sam uspela da prebrojim na putu od kombija.

„Jasno ti je da odavde nećeš izaći živa. Pitanje je samo kakvom smrću želiš da odeš?“ muškarac zaklonjen tamom se naginje napred. Unosi mi se u lice. Dah mu miriše na žvake sa ukusom jagode. U glasu mu se nazire trunka nesigurnosti. Hvatam se za nju.

„Ne znam. Kakve smrti imate u ponudi?“

Očekivala sam udarac u vilicu, ali ovaj prsten što mi je, u prolazu, rasekao gornju usnu, nisam.

„Jel to poklon-prsten iz kutije pahuljica?“ Još jedan udarac preko usta. Ionako ću da umrem za koji minut ili sat. Što bih se plašila? Ako se onesvestim od udaraca, bar neću morati da odgovaram na pitanja.

Ovog puta prsten mi raseca deo donje usne. Ispitivač ga čisti od krvi i delova mesa.

„Imaš žvaku i za mene?“ treći udarac i polako klizim u blaženu tamu dok moj mučitelj kucka po ekranu mobilnog telefona.

„Halo, šefe? Ne, ništa. Neće da kaže. Ne, nisam joj još pokazao. U redu. Hoću. Da. Razumem.“

Pljusak hladne vode po licu me šokira. Ispitivač mi baca novine u krilo. Žmirkam zdravim okom. Na naslovnoj strani moja fotografija upotpunjena mojim imenom i naslov „Rasturila najveću mafiju u regionu“.

Ima samo jedna caka.

„Da li ste pogledali datum na novinama?“

„To ćeš ti da nam objasniš“, ovog puta šamar je blaži nego obično. Pretpostavljam da im trebam svesna dok ne razjasne šta se događa. Suptilno trljam konopce oko zglobova o oštar deo oštećenog drveta, pretvarajući se da se grčim u bolovima.

„Ali kako mogu da objasnim događaj iz sutrašnjih novina?“

Trojica koja stoje oko mene se meškolje. Gube strpljenje. Moj ispitivač ga, začudno, još uvek ima. Mora da ga je prpa od šefa.

„Ko si ti?“ pita mirno. Ipak, u njegovom glasu opet provejava nesigurnost. Možda nije šef taj od kog cvika? Rešavam da promenim igru. Nemam šta da izgubim. Oklevam malo, čisto da odam utisak da nerado odgovaram. Opet šamar i bljesak prstena. Dodavola, koliko li ću ožiljaka po licu imati nakon ovoga? Pod uslovom da se, logično, izvučem živa.

„A da li si se zapitao zašto tvoj šef nije ovde?“ gledam ga u oči. On se, nakratko, zbunjuje i lupa mi još jedan šamar. Najblaži dosad.

„Ja ovde postavljam pitanja.“

„I niko ti to ne osporava. Ja samo odgovaram na njih.“

Ispitivač se nagine unazad i zavaljuje u stolicu. Posmatra me, paleći cigaretu: „Nastavi“.

Upecan je.

„Šef želi da te se otarasi. Ne trebaš mu više. Uzimaš mu veliki deo kolača. Uvodi novog igrača. Istekao ti je rok trajanja.“ Izgovaram ovo u dahu. Zvučim samouvereno. To je bitno. Moj mučitelj zadržava dim

u plućima. Vidi se da je spor. Treba mu par minuta da poveže informacije. To mi taman daje vremena da produbim priču:

„Šef želi da ti namesti ubistvo policajca. Ja sam policajka. Novine su štampane samo za tebe i ovu grupicu u skladištu, koju tvoj gazda pušta niz vodu zajedno sa tobom.“

Možda i nije toliko glup koliko sam mislila? Nasmije se, a za njim i ostala trojica.

„A zašto me samo nije ubio? Čemu cela frka sa novinama i to sutrašnjim?“

Ipak je glup.

„Pa, ne može samo da te ubije. To će izazvati nepoverenje kod njegovih saradnika. Bolje je da ti samo smesti igru. Jednom kada me ubiješ, predaće te muriji, a neko će već da te kokne u zatvoru. Novine su tu samo da naprave diverziju. Da razmišljaš o tome „zašto sutrašnje novine?“ Da se zbunjuješ ludilom događaja, umesto da čuvaš leđa. Pravi te budalom. Kapiraš?“ sve sam mu nacrtala. Kao u američkim filmovima. I u slučaju da gledalac ne shvata šta se događa, reditelj to dodatno pojašni crtežima iz zabavišta.

Očekivala sam da me premlati. Zbunila sam ga. Pridružuju mu se i ostala trojica. Ako preživim ovo batinanje, izvući ću se. Agresija je uvek znak slabosti. Ubacila sam mu crv sumnje i to je sve što sam želela. Nije bilo teško. Lik je nesiguran i uplašen za svoj deo kolača. Svest mi popušta i gubim se u maglovitom limbu između skladišta i smrti.

Budi me vika iz susedne prostorije. Ako je to ono što mislim, dobro je. Trojica oko mene se opet meškolje.

„Jel misliš da treba da se umešamo?“ pita prvi.

„Ne znam. To je ipak Jogijev problem sa šefom. Nek on raspravi sa njim. Što bi gazda hteo i nas da se otarasi?“ odgovara drugi

„Pa, rekla je da nas gazda sve pušta niz vodu sa njim.“ zaključuje treći.

Zagledaju se neko vreme u tišini, dok iz susedne sobe vika postaje sve glasnija, a stolice škripe i lupaju. Nasmеšim se. Dva izolovana pucnja i trojica istrčavaju iz prostorije. Sledi paljba po različitim delovima skladišta. Pucnji se čuju i daleko napolju. Onda tišina.

Razbijam je zvukom trljanja konopca o drvo. Sati prolaze. Niko se ne pojavljuje. Nema policije, rotacionih svetla i ambulantnih kola kao u filmovima. Kidam ono što je ostalo od konopaca i odlazim u susednu prostoriju. Mnogo je mrtvih i ranjenih. I Jogi je mrtav. Uzimam pištolj iz njegove šake i dovršavam ranjene. Da se ne muče. Vraćam pištolj i izvlačim cigarete iz džepa njegove košulje. Ne pušim, ali osećam potrebu da zapalim. Da se uklopim u kliše.

Ispod svih tela i krvavih bara nazire se uzročnik mafijaškog proleća. Pažljivo izvlačim novine. Začudno, ne osećam dim u plućima iako ga uporno usisavam. Čula sam da nikotin umiruje bolove, a mene svaka koska boli od malopredašnjeg batinanja. Okrećem stranu. „Ginoidi dobijaju više poslova u tajnoj policiji“. Vest je o najavljenom protestu androida. Smeta im polna diskriminacija. Budale. Rado bih se menjala sa njima. Da vidim kako bi se snašli u situaciji u kojoj vlada tajno naredi objavljivanje sutrašnjih novina i vesti koja se još nije desila, samo da bi ubacila agenta i konfuziju među mafijašima? Ne znam, doduše, šta će im toliko verodostojni modeli. Kog god da smo pola, bol je stvarno suvišna funkcija – izgovaram naglas dok zagledam filter cigarete okrvavljen mojim otiscima.

08 — БЕЛЕ ПАСИЈЕ ЛИВАДЕ

Звали смо их Беле Пасије Ливаде. Група глатких, гранитних плоча тек прст изнад површине мора, скупљених у групу као крдо преплашених животиња.

Површина им је глатка као стакло и са обале бљешти окупана сунчевом светлошћу. Немирно море често их прекрије зеленим алгама а сваки кер, чим се откине са ланца отплива тамо на њих и завија док га неко не довуче или зими прогутају немирни таласи. Отуда им такво име.

*

Јутра су на овој обали, овом острву и овом свету увек непријатна, мигренична и превише светла. Нешто у вези са овим сунцем.

Када прође тај непријатни увод дан је као и сваки други било где на Земаљској обали. Рибари гамижу ка мору, чамцима и бродићима; кочарима, стајачичарима, потезачарима,

пливаричарима и другим неформалним бродођима и чамцима који служе за риболов. Јер то је оно што ми радимо и чиме се бавимо овде.

Морско дно је овде чудан сплет коралног гребења. Испод површине плавичасте и дубко прозирне воде рибе се крећу правим воденим аутопутевима. Увек их је очаравајуће гледати са палубе једног од тих бродова. Као крв која јури кроз вене неког организма. Крв океана.

Риболов се завршавао у подне. Након поднева риба је нестајала до сутрадан и нико није знао где. Још једна од овдашњих нерешених мистерија. Није ни било важно. За тих неколико сати све мреже већ су биле пуне. Овде се рибе нису плашиле људи, нису мењале правац кретања због бродођа и свако јутро пролазиле су у истом бескрајном броју коралним плићацима. Тако је већ годинама.

Стајао сам наслоњен на ограду брода и гледао према обали замишљено. Још је нисам видео, а ни луку која се сваке године све више ширила као рак по острву, само је одсјај Пасијих Ливада бљештао као неки светионик.

Причао сам Марји о њима. Весна каже да је још мала и не разуме али ја јој и даље причам и шаљем поруке, сваки дан. Желим да запамти мој глас, да га научи, заволи. Да не будем само странац када дођем.

Пас залаја негде десно од мене и потом чух удар од воду.

„Ено га Брадо, оде да завија.“ Брим је стао поред мене, нико ме није овде звао по имену, нису га ни знали.

„Како је изашао?“ Бека сваки дан затворим у кабину када кренемо према луци.

„Откуд знам, можда је сам отворио?“ кезио се својим широким осмехом који је наказно пристајао његовом шпицастом лицу. Иза се чуо смех остатка посаде. Неко га је пустио. Спустио сам скутер у море и сишао на њега.

„Е, по пиво да ће стићи пре тебе?“ Бек је био већ надомак плоча и грабио је као луд.

„Јебите се.“ Чуо сам ругање кроз буку скутера.

Када сам стигао до плоча Бек је већ седео на средњој и завијао, био је нека крупна балканска раса, крупан глас. Није

обратио пажњу на мене. Пажљиво сам дошао до ивице и попео се на плочу. Глатка. Као огледало. Видео сам свој мутан лик на површини, упркос светлости. Никада пре нисам био на њима. Ретко ко овде долази, осим да одведе пса. Људе плаше плоче иако нико то не признаје. Нико их и не спомиње као да нису ту. Једноставно их игноришу. А оне су ипак ту, највеће чудо које постоји. Гранитне плоче на површини мора. Без потпорних стубова који их држе, без ичега у себи, лебде ту, не тону, не плове, не мрдају и не мењају се. Чему служе, ко их је и када поставио ту, како не потону? Нико не зна. Педесетак квадратних плоча разбацаних без неког реда, бљеште и привлаче псе.

„Хајде Бече, идемо!“ Држао сам скутер једном руком како не би отплутао. „Хајде дечко!“ на моје изненађење он прекину да завија и крену према мени. Покупио је нешто са једне плоче и носио ми то у зубима.

*

Бар је био пун дима и рибљег смрада. Нисам примећивао пре али сада јесам. Примећивао сам и усиљен смех, превише алкохола који се пио као лек и погледе препуне скривених

слика. Успешно скриваних од других, неуспешно од себе самих. И зато алкохол. Једина терапија за ране на души коју може да понуди ова обала страћара, свет пустиња и град пустињака.

„Још ову годину, и идем! Попишам се на ову пичкојебину!“ први.

„И ја ћу. Наћу жену, направити децу...” други.

„Аха, и шта ће јести? Ваздуха? Не сери сваки дан исто...” трећи.

И јесте било исто. Сваки дан. Чуо сам овај разговор стутину пута, сваки дан. Оставио сам пиће непопијено и велику напојницу. Приметио сам како ме је конобарица погледала. Помислила је да ћу се убити. Често је то овде.

Смркло се. Сео сам у гумени чамац и кренуо према Белим Пасијим Ливадама. Сами Бек и ја. Нисам имао кога другог повести. Схватио сам то доле, у бару. Нико не би хтео поћи са мном. Чудно је, нисам осећао ништа док сам гледао луку. Збогом.

*

Чуо сам кораке у кући након другог звона. Потмуло лупкање кроз ходник и врата су се отворила. Весна се укочила. Препознала ме удмах упркос неуредној бради и коси, загрлила и почела плакати. Бек залаја иза нас.

„Мама? Ав, ав...” поред Весниних ногу дете је стајало несигурно и показивало на Бека. Моја Марја је порасла.

*

Био сам у стакленику са Марјом и Беком када је Весна ушла.
„Ниси чуо новост?”

„Какву?”

„ТУ9 је нестала! Сада сам чула на ТВ-у!” Наставио сам брати парадајз једном руком држећи Марју другом.

„Цела планета једноставно нестала!” гледала је у мене „дан након што си ти стигао кући..Томо?” Пришао сам Беку и почешао га по глави. „Знаш...тамо је било једно место, чудно место. Могао си да видиш месец са њега, баш као да стојиш у дворишту овде, испред куће. Са тог места могао си и да одеш где хоћеш, да

видиш шта хоћеш, добијеш шта хоћеш, само ако желиш... пун месец...”

„Томо... шта се десило тамо? Како си дошао отуда...?» Весна је била забринута.

„Хајде да беремо поврће! Ко набере најмање он је мага!“ Марја је цикнула радосно, Бек залајао а Весна се осмехнула.

Тамо у кући, на дну ормара била је једина ствар коју сам понео са собом са планете TU9. Папирне новине на чијој је насловници писало: МИСТЕРИЈА, НЕСТАЛА ПЛАНЕТА.

09 — Posljednja želja

Došla sam kući i dugo plakala. Zato me poslije boljela glava i pekle oči. I zato poslije nisam više vidjela ni iglu ni konac. A goblen, sa slikom dvorca iz 15. stoljeća, je ostao na stalku nedirnut za tu večer, iako su me strašno mamile one tri nedovršene kule i šest nijansi smeđe: duhan, cimet, staro zlato, šampanjac, terakota, sepija. Mislim, pokušala sam s nekoliko bodova, ali sam pogriješila, uzela krivi konac i na kraju sve isparala. Otišla sam leći. Prije toga sam obavila razgovor sa sinom i rekla mu da se uopće ne ljutim na njega i nevjestu. Sve je u redu. Normalno je da moj goblen, Dječak u travi, visi u njihovom hodniku iza vrata! U redu je, govorila sam prenatlaženim tonom. Ali, nitko nije glup da ne shvaća kako takav *u redu*, znači da zapravo ništa nije u redu...

„Ali mama, Tanja voli bijele zidove, ništa čičkavo. Ne ljutiš se valjda?“

„Ma kakvi, sine, nema problema, skroz razumijem...“

Samo sam ga se htjela riješiti, skinuti sa slušalice: Moj poklon! U mračnom hodniku iz vrata koja ne vode nigdje? Vrh je bezobrazluka!

U nedjelju su me opet pozvali. Na ručak. Valjda žele izgladiti stvar. Čime ih sada na obostrano zadovoljstvo, počastiti? Ne padaju mi više na pamet Wilerovi gobleni iako imam čak tri ista - Konji na mjesecini u 70 boja s prekrasnim tamnim nijansama: šljiva, kobalt, antracit, dim, srebro. I kakvi su to ljudi, pitam se, pa vole prazne zidove? Možda jednako tako, prazni...

Još sam istu večer unuku naplela divan šal rižinim bodom. Tja, neke stvari, kao ovo, radim zatvorenih očiju: pravo, krivo, pravo, krivo, a s druge strane obrnuto: krivo, pravo, krivo, pravo...

Kiselo su ga dočekali. Nevjesta pogotovo. Sin je u nelagodi dodao, ali mama, ne zovemo te zato da nam donosiš poklone, nisi trebala, znaš da mali ima robe za bacanje. Nema ovakav šal, tvrdila sam! Ručni rad. Unuk je, normalno, oponašajući roditelje, vrisnuo kako taj socijalni komad neće nositi. Probaj ga, pile moje, probaj, nagovarala sam ga, od prave je vune, rižin bod. Tek se na spomen riže mali raspametio, nakosio je oči i rekao, bljak, mrzim rižu! Nevjesti je bilo

neugodno, najprije goblen, a sad i šal. Nakon ručka sam gledala što prije otići. Najprije, da se isplačem. Poslije, ako bog da, da vezem. Sve mi je draže biti u kući i nikoga ne vidjeti, namatati klupka vune ili vesti...

I tako, da ću se dignuti s tog usiljenog ručka, popravim suknju, namjestim kosu, ustanem i kažem, sine, da me ne uhvati noć, idem ja. Ne, ne, ne, zamahujem rukama, ne treba me nitko pratiti, sama ću.
„Volim sama...”

Vraga! Noge su mi se odsjekle, zima, a noć gusta kao katran. Kao da se sva svjetlost svijeta utrnula preda mnom. A onda, koraci! U redu, shvaćam, danju ih ne bih ni primijetila, razmišljala bih o bojama i vezla mislima. Nekoliko sam se puta okrenula, ali ništa. Inače, nisam plašljiva. Samo plačljiva.

Ubrzam, ali i nevidljivi pruži korak! I eto me, već do kuće trčim! Ne čujem više ništa osim srca kako mi tuče visoko u grlu. Stepenište preskačem u dva, tri koraka, uđem u stan i upalim svu rasvjetu. Dva put, za svaki slučaj, okrenem ključ u bravi. I... toliko sam prestravljen pa od plakanja nema ništa! Od vezenja još manje!!

Zazvonio je telefon. Moj bože, pomislim, zar ću opet dokazivati sinu kako je sve u redu? Kad, gle čuda, s druge strane čuo se nepoznat i lijep muški glas. Priznaje, on me putem pratio, ali sam bila brža, nije se tome nadao u mojim godinama. Kako zašto, začudio se? Čuo je da prodajem goblene. Zainteresiran je. Nikada u životu nisam prodala ni jedan, od kud mu to, upitala sam!

„Gledajte, gospođo, imam ponudu koju nećete moći odbiti. Želim otkupiti sve vaše goblene.“

Ej, kad se nisam srušila, nikada neću. Još ga jednom zapitam da nisam možda krivo čula.

„Da budem precizan, Vaše otkupljujem iz milosrđa, ali pasionirano želim onaj od vaše prababe.“

Tajac! Tko ste vi i kako znate za babu Uršulu, zaprepastila sam se? Umjesto odgovora, izrecitirao je, gospođo, nudim deset tisuća dolara. U kešu. Sve u paketu s Uršulinim goblenom, jeste me razumjeli? Razumijem, kažem sva van sebe, ali bih ipak razmislila...

Uršula je posjedovala nekakav unikatan primjerak iako nikada u ruci nije držala iglu. Nije bila taj tip žene, domaćice. Najvjero-

jatnije ga je dobila od nekog starog zavodnika, jednog od onih koji se bave crnom magijom i onostranim. Naginjala je mračnim likovima, a i sama je imala slične interese: gatanje i tarot. Goblen sada stoji u sefu i... u redu, priznajem, prekršila sam njenu posljednju želju, ali evo, njena kletva još me nije dostigla. Toliko o gatanju! Kada je umrla njime sam joj trebala prekriti tijelo. Nisam mogla dokučiti što je time htjela? Odlepršati kao Aladin na tepihu! Uskrsnuti kao Isus iz groba! Nešto treće? Meni je to sve skupa bilo smiješno, pa sam joj za posljednji počinak isplela, dva za dva, vuneni prekrivač, mješavinu angore i alpake nordijskim bodom jer, možda je samo mislila, onako bizarno, da će joj dolje biti hladno.

Dama s dalekozorom, tako se zove taj goblen. Boje su na njemu, hmmm, i dalje neobično jasne i žive kao da nije prošlo... Uršula bi ga, da je živa, opet nazvala vanvremenskim!

Pravo govoreći, ovako iznijet na danje svijetlo, sada se baš takav činio, a i dama kao da je gledala negdje u budućnost...

Kao što sam rekla, po prirodi nisam plašljiva, samo plačljiva. I zato sam bez straha primila u stan neznanca iduće jutro. Ušao je s aktovkom, i rekao, prebrojite novac, da ne bude poslije, fali...

Malo je ostao zatečen kada sam mu, uz kekse i kavu, kazala da od prodaje nema ništa. Odbila sam otkriti razlog i objašnjenje svesti na - sve je u redu i nisam uvrijeđena zbog trgovine iz milosrđa! Očekivala sam da će navaljivati, uvjeravati me, ali ništa. Podigao se, uzeo aktovku i načrčkao nešto preko svojih novina. Pročitajte ih, rekao je na odlasku, ako se predomislite do večeras, javite. Zapisao sam broj...

Kladila bih se da je za njim u zraku ostala čudna mješavina mirisa i neobičnih boja s Uršulinog goblena. Novinska je naslovnica nudila misteriozno ubojstvo i sliku moje soba s razbacanim goblenima. Jedino je sef zjapio prazan.

Neznanac je kemijskom dobro naznačio kako su u pitanju novine sa sutrašnjim datumom.

10 — Život na kocki

- Vaše uloge, molim – najavljujem spin. Ubrzavam skoro zaustavljeni cilindar i vešto ispaljujem kuglicu, ovaj put tek za trunku jače. Kao što sam slutio, sedokosi velikodušno pokriva *voisins du zero*. Zadovoljan sam, navukao sam ga prethodnim pogađanjima u taj sektor. Kolege zavide zbog te moje sposobnosti koju sam uvežbavao u dokonim časovima.

Cenim da će kroz nekoliko spinova ostati go kao pištolj, iako pred sobom imam jakog igrača koji ume da iznese ozbiljan dobitak.

Ulozi su postavljeni pa zveckanje žetona i leda u čašama zamire. Uzaludni pogledi mržnje i nipodaštavanja me nišane; odavno sam oguglao na to.

- Nema više uloga, hvala.

Preostalo vreme koristim da brojim prolaze kuglice i namestim sumnjive čipove. Petnaesti je, ako obrne još dva, promašiće *voisins*.

Konačno, nakon sedamnaestog, uz zveket pada u cilindar.

- 31, crno - najavljujem i spuštam *doli* na dobitni kvadratić, prekriven tek sa nekoliko čipova. Ne mogu da se uzdržim pa dodajem –*orfelina!*

Beše gusto, 31 skoro da graniči sa *voisinsom*. Mehanički čistim žetone oko dobitnog i guram ih čiperu. Imaće pune ruke posla, jaka je igra ovo več.

Slušam tihe psovke i pritajene uvrede dok pripremam isplate. Dobar ovo beše spin, sedokosi nije jedini koji se navukao ali je najviše izgubio, cenim jedan omanjih stan. Njihovi oprezni ulozi u pret-hodnim krugovima ispipavali su moju ruku ali u ovom sam im zadao propast. Bakšiša nema, isplate su duboko ispod uloženog. Uvek priželjkujem da neko ubode masan dobitak, pa da baci koji žeton u posudu pokraj cilindra, svima vidljivoj da namami čast. Ali ne i ovu noć. Ovu noć se upinjem da upropastim sedokosog, ostali me ne zanimaju. Veliki investitor mora da ostane švorc.

- Zar nije vreme da ovaj ode? – čujem, dok mu guram jedan broj žetona. Prezir u njegovom glasu mi ne promiče. Pitbos gleda na sat

i rukom doziva smenu. Dobrano sam svoju prekoračio, na vreme je shvatio igru pa me pustio duže, da ih oderem.

Pomažem čiperu i odlazim na predah. Potreba da po ko zna koji put pogledam članak dobija jačinu. Ofis je skoro prazan, svi su za stolovima sem koleginice što kuva kafu i nudi me šoljom. Pola tri je, umor savlađuje pa zahvalno pristajem. Vrela tečnost mi se sliva grlom i uz cigaretu, donosi spokoj trenutka.

Vadim presavijeni novinski list da pročitam ono što već napamet znam. Davno beše kada sam ga zatekao u džepu jakne, ima tome dosta godina. Nikada nisam dokučio kako se tu stvorio, zašto baš taj list i tog datuma. Sutrašnjeg.

Sve vreme sam mislio da je nečija šala. Sada ne mislim tako. Sada molim boga da Mrđa investitor ostane bez dinara, jer On koji jeste ne vrti rulet života, nego mene nađe, uprkos što sam sa verom raskrstio kao sa poderanom čarapom. To objašnjenje me drži podalje od ludila, potrebno mi je kao vazduh koji dišem.

Otvaram list i zagledam se u sliku leša na ulici, i policije oko njega.

- Izadi na blek džek. Mrđa te čeka tamo, odobreno mu je bez limita. Bez smene, deliš do kraja.

Zaokupljen člankom nisam primetio kada je Pitbos ušao.

- Mene?

- Da, tebe hoće. Dobro si ga navukao. Šta ti je trebalo ono *orfe-lina*?

Ne odgovaram, ustajem i krećem. Ceo kazino se sjatio oko blek džeka, nemo posmatraju kolegu što meša nove špilove. Konačno, daje Mrđi crnu da preseče. Jedini je za stolom, što nije po pravilima kuće. Najjači redovni igrač je, tako slutim, zvao gazdu koji mu je to odobrio. Njegov pogled je pogled mržnje i gneva.

- Vaš ulog, molim.

Izgovaram nesigurnim glasom. Trema, na koju sam odavno zaboravio, suši mi grlo. Ni jednom nisam delio igru bez limita. Svaki čip nosi vrednost moje plate, ali ipak ostajem sabran i čistim um. Postoje samo on, ja i karte.

Ulaže na dva boksa. Ceo stek crnih na prvi, i jedan narandžasti na drugi, da posluži žrtvovanju.

- Nema više uloga, hvala.

Krećem. Delim mu sliku i osmicu, na drugom peticu i dvojku. Sebi vučem deseticu.

Iznenadni žamor okupljenih me ne ometa, prilike su nam jednake.

- Osamnaest, kartu?

- Ne.

- Sedam, kartu? - prstom pokazujem na drugi boks.

Ne odgovara odmah. Ne bih ni ja.

- Da.

Vadim šesticu. Traži još jednu i dobija sliku. Preko dvadeset i jedan je, gubi boks. Brzo povlačim narandžasti i kupim karte. Ostaje moja desетка protiv njegove osamnaestice.

Povlačim novu i spuštam je do svoje. Još jedna šestica. Osmeh mu razblažuje zgrčeno lice. Moram da vučem na šesnaest a stanem na sedamnaest ili preko, pravila tako nalažu. Spasava me trojka, četvorka ili petica a bes mi se podiže kao plima. Na ruletu mogu da utičem na ishod, makar da pokušam a u ovoj igri su mi vezane ruke.

Uprkos pomirenju sa gubitkom, izvlačim peticu. Radost ne krijem, odižem obrve i dopuštam sebi podrugljiv smešak.

- 21!

Povlačim ulog i slušam Mrđino režanje koje otapa njegovu masku hladnoće:

- Ti si đavo, i zlo, i ne znam kojim si se silama poklonio, ali nemaš depozita koliko ja imam para. Zapamtićeš ovu noć. Gazda!

Nisam ga uočio. Retko svrati, još ređe kibicuje. Gazda prilazi stolu; lice mu odaje nespokojstvo.

- Dve stotine hiljada na oba boksa, pa da završimo ovo! - oči mu se cackle ludilom, uvučen je u vrtlog inata.

Čekam gazdin odgovor, iako ga znam. Odobreno je bez limita, ali ti evri su daleko iznad razuma.

Muk se spustio u salu kao pokrov nad umrlim.

- Može, naravno - odjekuje kao amin posle molitve. Mrđa spušta po jedan crni, da simbolizuje suludi ulog.

Delim dok me gazdin pogled žari. Ceo depozit u blagajni je u igri.

Dobija kralja i devetku a na drugi sedmicu i četvorku. Gazda se mršti a posmatrača kao da je sunce obasjalo. Bratstvo kockara se ponovo iskazuje.

Sebi vadim žandara. Ushićenje splasava.

- Daj! – pokazuje na drugi boks. Prvi mu je taman, devetnaest je dobar broj.

Vadim kartu i spuštam je. Još jedna slika. Dvadeset i jedan.

Osmeh mu se razvlači. Jake su njegove karte, jake kao gazdin ugriz sopstvene šake kojim pokazuje očaj.

- Ajde đavole, vuci sebi! – histeriju više ne prikriva.

Kao da čupam ciglu iz zida, vadim sebi kartu koja, siguran sam, zatvara kazino i ostavlja nas bez posla. A njega bez života.

Spuštam je do svoje i okrećem je. Vidno polje mi se sužava, a galama kibicera tutnji kao paljba haubičkog divizionara.

Kec.

Nasmešio bih se da mogu; karta koju sam obrnuo me ostavlja bez daha. Nekako uspevam da istisnem - blek džek.

Sedim u bašti kafića i uživam u milovanju jutarnjeg sunca. Jedva sam se oteo razdraganim kolegama koji bi da mi čestitaju i proslave veliki bonus što sam im doneo. Srčem kafu i vadim onaj list novina. Danas je taj dan. Ponovo čitam članak crne hronike u kojem opisuju pljačku i ubistvo lokalnog investitora koji je izneo veliki dobitak iz kazina, ali slova blede, nestaju a sa njima i moj strah za čoveka koji me mrzi iz dubine svoje duše, a kojem sam spasao život.

11 — Poslednji dani juna

Probudilo me je zvono mobilnog telefona. Gnusna melodija, ujedno iritantna i vesela. Nisam morao da proveravam, znao sam ko me zove – Marijana, hoće da uplatimo letovanje. Ustao sam iz kreveta, zgrabio paklenu spravu i bacio je u klozetsku šolju. Utihnula je tek pošto sam se pomokrio i povukao vodu. Potom sam počupao kabal fiksnog telefona, možda malo žustrije nego inače; komadići maltera su se razleteli po sobi.

Pristavio sam džezvu na ringlu i seo za trpezarijski sto. Jarko sunce se probijalo kroz venecijanere, gugutke su se čule u krošnji drveta kraj prozora. Ogavno. Teskoba i uznemirenost počеше da mi mese utrobu i pritiskaju pluća.

Uglavnom imam četrdeset i sedam minuta da popijem kafu, umijem se, obavim šta imam i da napustim stan pre nego što se uplakana Marijana pojavi. Ali ne i danas. Vazduh je bio siromašan i tanak,

creva stegnuta u bolni čvor. Ranojutarnja uznemirenost me je danas šćepala svom silom. Nije bilo druge – obukao sam pantalone, zgrabio kuhinjski nož i izjurio iz kuće. Nisam se potrudio da zaključam vrata.

Ranije nisam imao napade anksioznosti, pa mi ni lekovi nisu trebali. Šteta, inače ne bih morao svako jutro da prolazim kroz isti ritual – utrčavanje u apoteku, vitlanje nožem, vrištanje - sve je to vrlo zamorno.

-Diazepam! Ksalol! Lorazepam! - urlam tu bizarnu molitvu. Zario sam nož u pult, i ostavio ga da se tamo klata. Nema potrebe za nasiljem, mlada apotekarka bi mi svakako vrećicu napunila, ali sam zaključio da se sve mnogo brže završi ako dignem tenziju. Apotekar-kine plave oči se pune suzama dok drhtavim rukama puni papirnatu kesu. –Ne, ne. Ne treba cipraleks, nemam vremena za to- objašnjavam joj, šeretski se osmehujući. Mislim da opet nije shvatila šalu.

Posisao sam tri tablete dok sam užurbano odmicao ulicom. Sunce se vuklo ka zenitu, vređajući mi oči. Graške znoja su mi izbile po čelu. Ubio bih za malo kiše. Zaboravio sam kakav je osećaj kada ti ledene kapi prskaju po koži. Dogegao sam se do parka i seo na

klupu u hladovini jasena. Dok sam palio cigaretu, pritisak u grudima je popustio a misli što zuje poput besnog osinjaka odoše negde drugde. Otpuhnuo sam dim, gledajući kako se kovrdža na žutom, gustom suncu.

Danas je... četiri hiljade osamsto pedeset i sedmi dan, mislim? Deljivo sa trojkom, skoro da sam zaboravio. Moj dan za trebljenje gamadi. To me oslobađa stresa, a osim toga, rutinu treba održavati, dane uredno brojati. Dobro je za psihičko zdravlje, a meni je to na prvom mestu. Ipak, osetio sam se malodušno pri pomisli da moram otići do streljane, savladati onog finog čiču - instruktora kojem nika-da nisam saznao ime, poharati arsenal... ima tu mnogo posla, a proš-log puta nisam ni stigao do Skupštine, skembali su me još u Pionirskom parku. Možda danas preskočim odstrel.

- Vidi kakve sve gluposti ovde pišu. Vlada tvrdi da je to bilo naj-ispravnije rešenje... pa majku vam jebem, rešenje je ili ispravno ili neispravno, ne postoji *najisrpavnije* rešenje!- Zmaj je besno tresao novine. Zaboravio sam da je on ujutru u parku. Sedeo je na klupi pored moje. Bradat, odrpan, smrdljiv, s ogromnom kesom punom

stvari. Ranije sam se upuštao u razgovore sa njim, delovao mi je interesantno – dva fakulteta, a beskućnik. Nije ni bitno, mrzi me da se sada bakćem sa starim Zmajem.

- Tebe to, sinko, možda ne dotiče, ali kada dođeš u moje godine, videćeš kako takve stvari mogu da te izbace iz takta- reče Zmaj, drmusajući izgužvane listove. Meni se obraća. Znam, ako ga ignorišem, odustaće od daljeg razgovora. Treba samo biti strpljiv.

- Ne znamo se, ali ipak, moram ti reći... ove novine samo zbog golih žena valjaju- Zmaj žustro okrenu stranicu, pa se krezubo nasmeja. –Vidi ovu malu, nadidila je sisicu k'o dživdžan kolence!

Gospode, zašto mi je ranije taj izraz bio smešan? Sada samo osećam kako mi matori klošar narušava krhki mentalni mir. Kao da hiljaditi put gledam reprizu nebuloznog filma. Bacam pikavac i ustajem. Možda ipak i svratim do streljane.

-Nemoj da te je stari čika Zmaj uvredio - reče starac, posmatrajući me krmeljavim očima. –Ja samo tako, volim da pričam...

Ako nešto kažem, uvućiće me u razgovor. Prošli put sam ga zadržao, ali ubijanje staraca nije ni upola zadovoljavajuće kao pucanje u gamad. Bez reči se okrećem i odlazim.

- A vidi, sutra će kiša! Bilo je i krajnje vreme da se malo proluf-tiramo...

Reči su mi doprle do anestezirane svesti između dva koraka. Zastao sam, sa stopalom još u vazduhu. –Nemoguće- rekoh promuklo. – Prognoza za sutra je sunčano, vetar severozapadni, najviša dnevna temperatura trideset i devet stepeni, pritisak iznad normale.

Prognoza koju znam napamet, mada je nikada nisam dočekao.

Zmaj se osmehnu. Ipak neko hoće da uludo ćaska sa njim. –Ne, bre, sve ovde lepo piše. Za sutra predviđaju oluju i grmljavinu...

- Daj da vidim - rekoh, otevši masni papir iz Zmajevih ruku.

Zaista, oblačić sa kišnim kapima. Ali to je nemoguće. Vrlo dobro znam da će u nedelju, prvog jula, biti sunčano. Sa Zmajem sam stotinu puta pričao o tome. Osim, ako... mahnito sam počeo okretati strane. Kao da me nepoznati odraz posmatra iz ogledala. Nove vesti, drugačije slike. Okrenuo sam na prvu stranu i pogledao datum.

Potom sam se strovalio na klupu pored Zmaja. On diskretno uze novine iz mojih ukočenih prstiju.

- Hah, vidi stvarno! Pogrešili su datum. Ni to ne umeju da urade kako treba. Ipak, čudno, zar ne?

Viđao sam i čudnije stvari, mogao sam da kažem. Ali nisam, grlo mi se skroz osušilo.

- A šta misliš, ako su ovo stvarno sutrašnje novine, da možda uplatimo neki tiket?

Odmahnuo sam glavom. – Up.. uplati na Arsenal - rekoh mu, kao mnogo puta do sada. Možda ovaj put i uspe da popije svoj olako stečeni novac. Ja imam pametnija posla.

Ustao sam s klupe i osvrnuo se oko sebe, gledajući suncem obasjan park. Voleo bih da se ponovo prošetam po kiši. Marijani će to biti čudno, nikada nisam voleo kišu, ali šta ima veze.

Marijana, pobogu. Osećam se kao da je nisam video godinama. Možda... možda da je pozovem? Možda čak i uplatimo to letovanje...

12 — SMRT KAPETANA ZORANA

„Šefe, mislim da danas imam nešto za tebe“, reče Elvis, moj redovni stabdevač. Sagnuo se i ispod tezge izvadio svežanj raskupusanih časopisa. „Neka egzoterija. Je l' to beše ono što te zanima?“

Dugo već ponedeljkom ujutro na pijaci nije bilo ničega vrednog. Kontejneri ugrađeni u trotoar ne samo da su opljačkali poreske obveznike, smanjili i onako mizeran broj parking mesta u centru grada, već su i desetkovali ponudu polovnih knjiga, fotografija i sličnih stvari na Kalenića pijaci. Jebeni efekat leptira. Poslednju iole pristojnu kartonku sam kupio pre dva meseca. Jedan ne preterano redak Milan Jovanović, ali sa za njega neuobičajenim ferlaufom. Mršavo. Manje od petnaestak evrića. *Ako se prod.*

„Ezoterija? Ne baš, al' daj da vidim.“

Dok mi ih je pružao, jedan nevezani list ispao je iz sredine gomi-
le i poleteo mi niz nogu. Refleks iz mladosti je još bio tu. Pod

ispucalim jagodicama osetio sam rapav papir, ispunjen od početka do kraja stranice masnim crnim slovima. Odložio sam ga na kraj i počeo da je prelistavam gomilu.

Na prvi pogled, delovalo je beznadežno. Nekoliko izgužvanih *Trećih oka*, par bezvrednih *Misterija*, uglavnom sa pocepanim naslovnim stranicama. Spuštao sam jednu po jednu novinu nazad na tezgu.

„Ništa, a?“ Nije delovao previše razočarano. Verovatno se ipak nije ničemu ni nadao.

„Tja. Bezvredno. Čak i da su u boljem stanju.“

A onda, pred kraj gomile, naleteh na nekoliko *Emitora*. Rani brojevi. Nisu baš oni prvi, ali tu negde. Par sa naslovnim stranicama Boba Živkovića. Možda se neko iz generacije odrasle na *Seksu za početnike* primi. Ali većina ih je bila u lošem stanju, sa listovima koji su ispadali. Heftanje nije baš neki povez koji će istrpeti decenije.

„Šta je to?“ upita Elvis. „Vredi li?“

„Jedan amaterski časopis. Fanzin Kluba „Lazar Komarčić“. Naučna fantastika“, rekoh mu iskreno. Najbolje je biti iskren, kad nisu u pitanju veće pare. Posle će ti više verovati.

Sakupio sam na gomilu pet-šest celih *Emitora* i onih par neveza-nih listova sa kraja i pružio mu ih.

„Koliko?“ upitah.

„Reci sam.“

Cenkanje je bio deo rituala, ali sam žurio na posao, pa mi nije bilo do toga. A nije ni vredelo. „Dvesta kinti, maksimum. Raspadaju se. Na Kupindu se ne mogu prodati ni za sto kinti komad. Kad su čitavi.“

„Daj trista.“

„Dvesta“, rekoh, spuštajući ih. „Ne vrede.“

Podigao ih je sa tezge i ubacio u prljavu providnu plastičnu kesu. „Ajde. 'Oćeš i ove?“ pokazao je na *Treća oka*. „Nosi ih džabe.“

„Ma jok“, rekoh polazeći. „Kanta... ili jebeni kontejner.“

„Živ li si?“ upita me Svetlana iz dnevne sobe. Spustio sam torbu sa posla na ormarić u predsoblju i provirio unutra.

„Jesam. Valjda. Kako je bilo na poslu?“

„Bilo. Šta ti je to?“ upita me.

Nemo pogledah u izgužvanu kesu koju sam držao u rukama. „Nešto s Buvljaka. Ostalo mi od juče na zadnjem sedištu“, slagah.

„Imaš pilav na šporetu“, reče ona, srećom promenivši temu.

„Odmori. Sam ću“, rekoh i produžih do svoje radne sobice. Preskočih gomilu knjiga, časopisa i kesa sa fotografijama i sedoh za računar. Dok se sporo dizao, izvadio sam *Emitore* i papire iz kese i stavio ih na sto ispred tastature. Jebote, jednom ću stvarno zakačiti neku gadnu boleštinu.

Iz explorera sa foldera Bibliografija otvorih fajl *Emitori koji mi nedostaju*. Nekih dvadesetak. Uglavnom sa kraja devedesetih, kada se Ljuba Damnjanović besomučno borio protiv entropije sveta koji nas je okruživao. Dovoljno je bilo da se jednog ponedeljka ne pojaviš i da ti promakne par brojeva krišom fotokopiranih u petnaestak primeraka u njegovoj firmi dok je šef bio na doručku. Međutim, ovih par koje sam kupio su bili svi iz osamdesetih, između pedesetog i osamdesetog broja. Retki, ali nezanimljivi za bilo kakvu prodaju.

Meni je u kolekciji tu falio samo jedan, 57, verovatno nekom dat, pa zagubljen. Napamet sam znao, pa nisam ni proveravao spisak.

„Šta si to našao?“ prenu me Svetlanin glas sa vrata.

„Neke stare *Emitore*. Žao mi bilo da ih ostavim Ciganima. Daću ih Žarku. Verovatno.“

„Šta je? Opet neko vaš odapeo?“

„Ne zajebavaj...“

Mada je verovatno bila u pravu, kao što su žene često u pravu. Srećom, nemaju previše strpljenja.

Složio sam *Emitore* po redu i sklonio na stranu pojedinačne listove iz očigledno rasparenih brojeva da kasnije probam da ih spojim. A onda, među tim nevezanim listovima, ugledah nešto nepoznato. Bila je to naslovna stranica sa ilustracijom u stilu časopisa u nastavcima iz dvadesetih i tridesetih godina prošlog veka koji su izlazili kao podlisci raznih magazina – *Ilustrovanog lista*, *Vremena*, kasnije nekih strip časopisa.

Ljuba Damnjanović je neposredno pred smrt, odmah posle bombardovanja, objavio novelu *Povratak kapetana Zorana*, urađenu u

stilu tih starih časopisa objavljivanih na šesnaest stranica. Klasična palpčina, sa naslovnim junakom koji u stilu Doka Sevidža ili, kasnije, Luna Kralja Ponoći, iz svog tajnog skrovišta ispod Avale kreće u borbu protiv zlih negativaca koji *doleću* sa Zapada. Kažem, neposredno *posle* bombardovanja. Ljuba je novelu podelio u nekoliko sveščica i povezao ih papirnom trakom. Ipak, svaka od sveščica bila je poseban broj *Emitora*. Postmoderno, rekao bi Aleksandar Jerkov, ali bio je to samo Ljuba. Ispred svoga vremena. I postmodernista.

Ali, ovo nije bilo to. Imao sam te Ljubine *Emitore*. Bio jedan od petnaest ljudi na planeti koji su pročitali *Povratak kapetana Zorana*. Ličilo je, ali nije bilo to. Ispod zaglavlja *Emitora* stajao je naslov *Smrt kapetana Zorana* i u uglu rukom napisan broj 487, a na dnu: April 2015. A ispod toga ilustracija u slaboj rezoluciji očigledno ukradena sa neta iz nekog od prvih brojeva *Amazinga*. Neka vazдушna bitka vintidž raketnih brodova, koja je pomalo podsećala na ranog Aleksa Rejmonda.

Okrenuh stranicu.

Mlazni auto jurio je avalskim drumom. Kod Čarapičevog brešta vozač je naglo okrenuo u levo na pošljunčanu stazu koja je vodila između stoletnih hrastova i bukava koja su natrkiljivala put ka skloništu. Na primljeni signal verni pratilac je odmah reagovao i stuštio se ka zakazanom mestu. Petnaest godina bilo je prošlo otkako se Zoran ušao u kriogenu komoru. Bojao se šta će unutra zateći. Šta ako je tečnost iscurela? Šta ako nadže samo mumificirano telo?

Pretnja ratom opet je aktivirala prekdač. Ruski bombarderi presreću američke iznad Kamčatke. Američki predsednik zove našeg na molitveni doručak, a bačuške premijera na paradu. Opet ćemo da nadrljamo, mda su Tarabići rekli da će se ovaj rat voditi iznad naših glava. Možda ovoga puta ni Zoran ne pomogne...

Šta je, bre, ovo. Je l' to mene neko zajebava. Ovo *jeste* Ljubin tekst. Okrenuh telefon.

„Žarko, je l' večeras ima sastanak Kluba.“

„Ima. Radionica. Nebitno. Dođi posle u kafanu“, reče Žarko, predsednik Kluba „Lazar Komarčić“.

„Ne mogu. Nemam vremena“, slagah ponovo. Prelazilo mi je u naviku. Je li, da vam nije palo na pamet da objavite neki *Emitor*. Rekoh, evo saće godišnjica od prethodnog, pa možda...”

„Ma jok. Miloš još skuplja materijal. Što pitaš?“

„Onako. Je li, koji je poslednji objavljeni broj? Da mi nije neki promakao?“

„Četristo osamdeset šest, mislim. Imaš dignutu onu novu stranicu na netu, pa proveri.“

„Jebo vas net. 'Ajde zdravo“, rekoh i spustih slušalicu.

Sedeo sam i gledao u naslovnu stranicu. Neka blaga jeza mi se polako uvlačila pod kožu. Iako je radijator bio zatrpan knjigama, hladnoća nije bila razlog za to. *U tvojim godinama čitaš previše fantastike*, rekoh sebi. *Nije dobro za zdravlje*.

„Zagrejala sam ti ipak ručak“, doviknu Svetlana iz kuhinje.

„Evo me“, rekoh. „Samo trenutak.“

Prošle godine, posle parastosa tetki na Topčiderskom groblju, prošetao sam delom groblja na kome je Ljuba sahranjen. Bezuspešno čitajući imena na spomenicima. Petnaest godina ipak je bilo dovoljno da obriše sećanje na tačno grobno mesto.

Red bi bilo da probaš ponovo, pomislih i ustadoh da na policu sa Emitterima stavim broj 487 na kraj reda.

13 — KONJI

Subota je uveče, provala oblaka, svet oko mene se davi u alkoholu, a ja taksiram.

Priča mog života, bar u ove dve i po godine - subota i praznici mi se najviše isplate, jer tad je ceo grad ili odviše pijan ili načisto drogirani da sedne za volan. Čistim ja auto posle svake takve vožnje, naravno, jer pijani ljudi umeju da se uneređe da je to čudo jedno. Iza ovog para na zadnjem sedištu ostala je samo gomila mokrih novina, jer nisu imali kišobrane. I dok sam gužvao vlažne papire u lopte za bacanje, za oko mi je zapala fotka jednog konja.

Tu belu zvezdu na čelu i čakarasto oko prepoznao bih i u samrtnom ropcu: Princ Albert, koji u protekle dve godine aktivnog trčanja nije uspeo ni da se plasira, i koga bi svako normalan video prvog samo u kobasicama. Pobogu, zašto bi iko, ikada, *ikada* poželeo da tog konja slika za bilo kakve novine?

Da stvar bude još gora, ta užasna fotka degradirala je siroto kljuse na četiri uveta i kancerozno deformisanu glavu, i tek kad sam izašao iz auta i izravnao mokri papir pod slabom svetlošću benzinske pumpe, shvatio sam da su na slici zapravo *dve* konjske glave - Princ Albert u prednjem planu i neko anonimno ždrebe u pozadini, pri čemu Princ apsolutno dominira kadrom, jer njegove uši, zvezdasto čelo, buljavo oko i pružen nos su dobrih pola santimetra ispred fizionomije drugog kljuseteta.

A onda sam na iscepanom papiru ispod fotke našao reči “foto-finiš”.

E sad, bilo kakva fotka na kojoj Princ Albert učestvuje u nekom foto-finišu za prvo mesto jednostavno *nema* mesta u prošlosti, to je definitivno, to valjda ja dobro znam. A pošto je subota uveče, a trke su nedeljom, to znači da fotki nema mesta u sadašnjosti, jer bio sam na hipodromu i prošle nedelje, i svake pre toga. Što dalje znači... U ovom gradu ima skoro million ljudi kojima to ne znači apsolutno ništa. Ali pored njih skoro million, tu sam ja.

Dok sam gazio 120 praznim bulevarom, peglao sam priču za Jelenu, jer moja Jelena je racionalno i staloženo stvorenje kakvom treba daleko istinitija priča od ove koju ja imam, znači - treba joj laž. Dok sam tražio mesto za parkiranje pred našom zgradom, shvatio sam da joj ne smem pomenuti niti ovu fotku, niti Princa Alberta, niti bilo kakve konje uopšte. Dok sam čekao lift za šesti sprat, shvatio sam da ne smem pominjati ni hipodrom, ni kladionicu, ni bilo šta vezano za igre na sreću uopšte. I dok sam otključavao vrata stana, shvatio sam da je tek tri izjutra, i da bi bilo bolje da joj skuvam jaku kafu pre no što je probudim.

Dva sata kasnije, shvatio sam da logika nema veze sa životom.

- Ti ili si pijan ili lud, trećeg nema – uzdahnula je Jelena rezignirano.

- Daaaj, šta ti je sad, šta izigravaš jebenog akrepa, daj budi malo kul žena... Dve godine ti donosim sve pare kući ko jebena veverica, šta je sad tu problem ako mi jednom, samo jednom zatreba soma evra...

- Problem je što *znam* da ćeš da ih uludo spiskaš – bila je neu-moljiva.

- Kako bre možeš tako nešto da mi kažeš kad za ove tri godine nisam ni gaće kupio bez tvoje dozvole? Lepo ti kažem da ti za dva dana vraćam najmanje pet soma u taj naš fond, pa zar nije to super prilika da dignemo cifru do maksimuma, sutra ćemo bre imamo dovoljno za tu Grčku i još pride, obećavam!

- Ma kako da ne, tebi se baš može verovati na reč, ti si baš ono, čovek od *poverenja*, pogotovo kad su *pare* u pitanju! Ili žene. Ili alko-hol. Ili *droga*.

- Zašto sad to opet izvlačiš, pa kad sam zadnji put išta slično uradio otkako zajedno živimo, reci mi kad? I šta sad to znači, da ćeš mi ceo život to da nabijaš na nos, kao, za tebe ću uvek biti takav i samo takav, sve tamo do penzije?

- Kad mi *dokažeš* da si se promenio, promeniću i ja taj moj stav.

- Pa evo ti se baš dokazujem, ovo će ti upravo biti dokaz, ajde mi poveruj na reč samo jednom, samo sada, pa ću da ti sutra dokažem

koliko sam vredan poverenja, jer kako da ti se dokažem kad mi ne daš ni šansu?

Naravno, sve je bilo uzalud, i zalupio sam vrata da se malter raspao samo tako. Nazvao sam kevu. Znao sam da je i to uzalud, ali koga da zovem? Keva ne da mi nije dala pare, nego mi je i onako na uvo ladno sručila svu ušteđevinu – *za života ti ne dam ni prebijene kinte, a bogami ni posle, jer ću rađe sve da zapalim ili dam crnom ciganinu nego probisvetu i vucibatini kao što si ti*. Okrenem onda Sinišu, ajde što znam da je ljiga, ali jebiga, ipak mi je ko brat, zapravo mi i jeste brat od tetke, i čovek me ladno otkači kao *jao samo da si me juče pitao za pare, imao sam juče tonu, ali danas nemam ni prebijene kinte, eto stvarno...*

I tu shvatim da nemam više koga da zovem. A onda se setim kako je čale umeo da kaže „kad god mi je bilo stani-pani, imao sam više vajde od neprijatelja nego od vajnih prijatelja“, i tu ja zapalim do Ljube Zemunca.

Srkao je kafu i gledao neki fudbal dok sam pred njega uredno slagao sve što posedujem: mobilni, verenički prsten i zlatni lanac.

- Uzeću ti samo auto – rekao je Ljuba čačkajući penkalom vosak iz ušiju. - Znam da nije tvoj ali to bar mogu da utopim za soma evra. A ti gledaj da mi vratiš soma i po za pet dana, jer stvarno me mrzi da lomim kolena za tako sitne pare.

Došlo mi je da ga izljubim, tu na mestu. Sat kasnije sam bio na hipodromu i odigrao Princa Alberta. Deset minuta kasnije sam na ekranu odgledao foto-finiš i bio prvi u redu za isplatu na kvoti 49:1, dok su svi okolo cepali tikete i jebali majku džokejima koji su pulovali konje, gledajući me kao da sam im ubio kevu. Na kraju sam dobio i čuvara na dužnosti da me isprati do busa i ladno sam u njemu prepoznao bivšeg muriju koja mi je jednom davno pendrekom obijala bubrege. Nisam ništa rekao a nije ni on, sve ako me i jeste prepoznao, i ne samo da me je otpratio do autobusa nego je i ušao sa mnom. Ponudio sam mu 100 evra, ono čisto pristojnosti radi, ali on je samo odmahnuo rukom i rekao da ne treba, jer to mu je ionako usput, smena mu se završila i ide kući. I kad sam sišao kod mosta pružio mi je ruku i rekao „ajde sad, i budi pametan, momak“, a ja mu nisam rekao ništa, nisam znao šta da kažem. Nisam znao ni kud da odem,

dal' u Švecu ili na Karibe, hodao sam u krug ko zadnji ludak i stezao papirnatu kesu punu love.

Sat kasnije sam otišao do Ljube, dao mu soma i po da ne pomisli kako sam jajara, uzeo auto i polomio se da nađem cveće i kakvu đinđuvu za Jelenu, da se lakše odljuti. I odvešću je u neku banju, da malko iskuliramo bar tamo do subote.

Jer ja u subotu moram da radim, naravno.

14 — Đavolski dobra novinska patka

Primerak šestolisnog Massachusetts Moon-a od 29. februara 1693. godine stigao je brzom poštom, pravo kroz prozor. Raznosači novina postaju sve uposleniji, neprecizniji, biciklikordi sporiji, kućni pragovi dalekiji, pomislio bi čovek od razuma.

Prvo što ti padne na pamet u takvoj jutarnjoj idili, koja bi jedino mogla da se nastavi kafom sa penom od strihnina, je da si nekome učinio nešto nažao. Poslužio pečenje trogodišnjeg deteta na vlastelinskom partiju, napravio pa abortirao plod komšijinoj ženi, zarivao zube u karotide seoskoj stoki, lumpovao sa gospodinom Đ., šta li?

Iako mi ni jedna od ovih aktivnosti nije strana, o tako mi zardalih, krvavih makaza za presecanje pupčanih vrpce, već izvesno vreme se uzdržavam. Ne želim da radim to, želim da živim normalno i uspevam u tome.

Radim kao sveštenik.

Crkva je puna mraka i ne vidim nikakve tragove. Ne vidim ni bogobojažljive seljane. Svi grehovi su im isti i svi kao da govore uglas, istim monotonim glasom. Svi su grešni. Sveti Tanatos Ramazzoti ne reče „ne pomisli da ubiješ“, umesto kompromisnog „ne ubij“. Klasična devalvacija jednog smrtnog greha. Dokaz da je mnogo duhovitiji od brata mu Erosa.

Razmotah upakovanu ciglu, poklon posut komadićima stakla i onako samo u papučama zavalih se u udobnost fotelje svaki čas menjajući kompas svog poluukrućenog penisa, Uskoro počeh da ga koristim za okretanje stranica. Veštičica sa duplerice je učinila svoje. Hvala glavnom uredniku, godpodinu Đ. na ukusu koji se ne sme dovesti u pitanje.

Sportska strana je govorila o pobednicima u preskakanju lomača, nova olimpijska disciplina je bila takva da se istovremeno odsecala glava gorućem.

Naravno, novine sam čitao unazad od sporta, ne zbog mačizma (na isti način sam čitao i beletristiku), već kako bih ikako mogao da

razumem pravo značenje. Na prvoj strani junakinje dana su bile tri žene: Sarah Goode, Sarah Osborne i Tituba.

Na njih mi je odmah splasao. Što se mene tiče to bi bio krunski dokaz da nisu učinile ono za šta se u članku optužuju, nema tu ni V od Veštice.

Prelistavši svih 666 stranica šestolisnih novina, odahnuo sam, ova cigla nije bila protest, niti provokacija. Neko se samo šalio sam-nom. Prestupnici najbolje znaju koja je godina prestupna (dan više za zločin); dakle ja sam dobro znao da 29. februar ove godine postoji onoliko koliko postoje kopita na mojim nogama u ovo krizno vreme. NULA dragi hrišćanski sudski pedikiru.

Međutim, nije da nisam čuo za ova imena. Crkvenjak bi ih stalno terao sa porte gde su prosile.

Dronjave beskućnice pokušavale su na sve načine da prežive. Nepostojeći talenat svake od njih, osim ako se u perversnu nadarenost ne računa užasan smrad gangrena, ispadajući zubi i trokrake bradavice iz kojih su cedile gnoj na radost školske dece, nije bio unosan posao. Nažalost, ništa slično vitkim, crvenokosim devama sa

grančicom kukute i oleandra u nežnim šakama. Ništa slično tadašnjim doktorkama u belim ili crnim uniformama od jarčevog lateksa na duplerici.

Ležale bi na stepeništu kao zarazni otirači pred ulazom u crkvu, iz daljine podsećale su na bačeno krzno kužnih pacova izjedeno krečom. Najpre su ih optuživali za smanjenje posećenosti crkvenih šou-programa. Kako da se pošten čovek ispovedi u tolikom smradu? Zar greh sam po sebi nije dovoljno smrdljiv. Naročito su bili osetljivi oni sa mirišljivim grehovima. Mirisnim poput grobljanskog cveća na kišan dan.

Meni su bile drage, jer plemenita dokolica je vhunski domet za jednog sveštenika, Gospodina DJ. Prava nirvana, što bi rekli jeretici.

Nisu smetale ni majmunima koji posećivahu crkvu u sve većem broju. Sa njima sam se družio po ceo dan, prekraćujući svojih 9 do 17. Nabavio sam im bakarni kotao, jer su bili vrhunski kuvari. Specijalitet klin-čorba ide ovako: kreveljeći se i nezgapno se odbijajući svojim preterano dugim rukama majmuni su kotao punili vodom i ložili vatru. Onda bi krenuli u pozajmice: prvo bi tražili klinove kojih

je bilo napretek. Dželite su uvek uspevali da prevare. “Hajde da vidimo tu njihovu klin-čorbu”, govorili bi otkidajući gvozdene, kljunaste klinove sa greda na kojima su doskoro visili kažnjenici koji su izazivali epilepsiju kod gospodske dece, na kojima će sigurno visiti i naše mučenice. Tada je padavica bila đavolsko delo. Vekovima kasnije biće to isto, pokazali su mi na površini kotla punog vode. Ostale sastojke čorbe, majmuni su žickali, krali ili eleganto uzimali primenjujući hipnozu. Ono što bi im rado davali bila su raskomadana tela osuđenih na klin. Aromatično bilje brali su na porti crkve: Sarah officinalis, Sarah purpurea i Tituba species. Zaista, poput biljaka, žene su ispuštale hiper- ili hiposonične vapaje, koje niko nije mogao da čuje. Pre otprilike godinu dana su nestale bez traga.

„Čekaj, danas je 28. dan perioda borovog drveta, rođendan Prijatelja Đ.“, upalila mi se lojanica istovremeno sa primanjem parčeta papira iz dlakave, grube šake koja me je pride i prekomerno

stisnula. Majmunoliki kurir je potom nastavio sa mešanjem ručka, nabirući čelo kao da piše matematičke jednačine po površini kipuće vode. Pisalo je: „Vidimo se predveče u krčmi kod Marijane, častim!“ Urednik Đ. u potpisu.

Neko je rekao da se nikada nije dogodilo ono što nije zapisano. Sa druge strane nije i neće se dogoditi ni ono što je napisano, pogotovo ako je to štampao Majstor Tabloida Đ. Pogotovo na nepostojeći dan 29. februar 1693.

Đ. me je već čekao i prelistavao neku knjigu. Krčma je bila niska, zdepasta i podrazumevala prisnost sudaranja, dodirivanja i prosi-panja pića. Marijana je odmah ponudila svoj dekolte kao aperitiv, Đ. je izgledao pripit.

- Sedi druže, da li si znao da postoji knjiga o odgajanju mladih kopitara? Danas imaš sve i na svaku temu ugoB hvala! Postao sam tata jednog malog! reče ponosno.

- Čestitam dragi!

- Čekaj da ti ga pokažem, reče i naruči bokal vode.
- Vidi kako je sladak, izgleda starije od mene, pravi mudrica.

Na površini bokala pojavila se scena sa bebom Đ. u purpurnoj odeždi, mamom Marijanom sa još konveksnijim dekolteom i tri dadi-lje: Sara1, Sara2 i Tituba. Zabavljale su mešak koji je upakovan kao beba Đ. cedeći iz svojih trokrakih bradavica fluorescentno-zelenu tečnost. Beba se smejala pomeranjem kopita i ispuštanjem zvuka koji je ličio na ispumpavanje gajdi grudnog koša tek zaklane životinje.

Svaka srećna porodica ne liči jedna na drugu, Bogu hvala. Da to ne znam izbacio bih iz centrifuge želuca sve što sam ikada pojeo, sve do majčinog mleka. Sveštenička šljaka me je pripremila za ovo i sakrila sav užas na licu . Uskoro sam se pribrao i nostalgично rekao „ah, jedna srećna porodica“.

- Spasao si ih!? Kako ti je uspelo? U „današnjim“ novinama sam čitao o presudama.

- Ma samo sam napravio mali prestup u neprestupnoj godini. Sad su na sigurnom.

15 — BILO JEDNOM U RAVNOME SREMU

Poratnoga leta dođe u selo crnokaputaš čovek, nekakav grabancijaš i pusti kartaroš; ujaši taj na mopedu gonjenom ko zna po čijim drumovima, ispred kafane ga rasedla i, odjedared, bi ošacovan, te glas o njemu ode čak i na kraj dobanovačkog šora, kojuda su vozovi zalegali po šinama, odnoseći sakate sa friško probijena fronta; još sa kafanskog basamka, levim okrajkom budnih usta – dok je desnim poručiv'o špricera – taj se dođoš zapljunu ovako, a tu bejahu Ćuća, Vižlja, Cuda i Civra Baćurac: Sremci, zbogom pameti, ovoga vam ljeta gusjenice poraniše sa dudova.

U gonku, docnije, u 'ladovini, pre neg' će namiriti stoku, sedio je Vižlja, mučio po glavi dođoševe reči, i zagled'o u svoja četir' duda, što ih je, onomad, deda Lube zadudio, teške, crne šamdudove; i čudio se, badava, gusenicama, debelim za na vr' britve, a još rumenim, kako sa dudova miču, pa sve po stolu, u gonku, trapaljaju, i u šušnju se moče, lude bube.

Uncutarija, misli Vižlja, pa pođe da izvlači vodu iz bunara; ulazi u obore, svinjama, merka Šargu i dlanom ga po plećki ispitiva, pa, onako, za sebe, kaže – a, još koji dan, Šargo, pa ću vas u rit terati; i sve tako, dok bikovima nosi sena, šacuje one dudove, a gleda preda se, u gusenice da ne korakne, kad već dudinja ni od korova nema, da bar vedro, dva, u obore baci.

Tek, neki mu vrug ne dade mira, viknu ženskoj čeljadi šta po kući da se uradi, pa ode na šor, šorom do kafane.

Unutri onaj crnokaputaš sedi, sve neke pubove ređa i ljudima divani, a slušaju ga kanda sporo; sa leđi ga promerka Vižlja, zaliči mu na kojekakvu gusenicu – crna mu štrafta kaputa pada na pod, a okolo nje, žuta paučina, od dima birtijaškog pleva, glava mu bez šije, a oko na potiljku; o gusenicama parla, kaziva i poučiva o protivuteži dudinjama, te da na pola vedreta dudinja ide celo vedro gusenica, jer ne valja, kaže, da sa duda pretekne, nego popola.

Priđe Vižlja astalu, a tu na čašu dolivaše, na karti gubitaši, Čuća, Cuda i Civra Baćurac, svojski ausšpilovani u pubovanju, malo više

krajcovanih guzica od silnog slušanja; priđe, dakle, sede čovek među ljude, i upita ih, krtane i uncute nijedne, 'oće li preterivati u rit, Muždalovi i Čikoševi već jesu, kak'e asne od badava sedenja u birtiji, di im nije mesto.

Donesoš pred njega špricera, a sve ga nešto ućutkivaju, neke mu naopako poglede dobacivaju, k'o da je s oraja pao; ima se u rit kade, kažu mu, no, poslušaj ti ovoga čoveka, što je doš'o i odocnelu nam štampu don'o; a crnokaputaš isuče novinu sutrašnju, pa šljask, pred Vižlju – piše li o'de, Vižljo, da je svinjama tvojim u oborima tijesno?, pa beštelova još špricera.

Vižlja pomisli da su cvrcnuti, kada tako divane, a sve onako, izokola, dovoljno pismen da zna pismen da je nedovoljno, izbegiva u one novine, što mu pod nos poturivaju, da pogleda; no, crnokaputaš, pošto ga umi iroškim pogledom, stade i njemu drobiti učeno o gusenicama, te reče da još piše, i pokaza na neke novine prek'sutrašnje, da će Vižlja sutra biti zdravo biven. Ljudi u čudo padoše, ta, ko bi Vižlju tuk'o, čovek krotak k'o preklano nazime, ali, crnokaputaš drži svoje, i šlus; pa onda počeo govoriti da ima u ovome selu puno avlija

koje se od zemlje otimadu, i tvrdi, a opet u one novine, sutrašnje, prstom upire, da iz ovdašnjih kotobanja, ambara, kačara, kočina, štala, obora, a i pušnica, špajzova i vajata, prosipa se i presipa, ma i pod čatlovom da rodi; a onda o gusenicama udari divaniti, i o meri dudinja, a Vižlju merka i ceni, k'o da mu meru za grunjak uzima, okom ga pipa i šnajderiše s njime.

No, crnkaputaš, na koncu toga, osmudi obraz ukraćalim kezom, pa poruči belog, i kaza: 'ajd', Sremci, majku vam božju, koji će mi pjevat'?

Vrpolje se oni, stiska neka, Ćuća gurka Cudu, Cuda gleda Civru, a tek će birtaš: Ćuća drži pevnicu, u crkvi, a ume i pevati, onako, kasti, naše pesme. Pa, pjevaj, Ćućo, crnkaputaš će. A ovaj se snebiva, češe pod senkom svojom nešto, traži iza šanka da mu dodadu tamburicu, pa poče, a u grlu ga grebe: Čija kola, čija kola šklepeću sokakom... To su naša, to su naša, idu sa salaša...

Još dok je tamburica preoravala kroza pesmu, videše ljudi da dođoš nešto lice kiseli, da li od vina, ili od nečega što ga je u mislenju žacalo, nije se moglo doakati, tek, reče im: Majku vam božju, Sremci,

ta su vaša kola ljudski pretovarena; pa ućuta, i crvenim pubovima poseće nešto kartaroške sitneži, sa astala.

Zgledali se ljudi, u kafani, ćute. Ovaj duva u šnuf tiklu, onaj beze-
cuje luft, a svi gledaju poda se.

Te noći, dok je pet'o kaparis'o busiju na kotobanji, zalajaše puli-
ni u avliji Vižljinoj; isteriva Vižlja iz obora svinje; il' je obor tesan, il'
se svinje presipadu. Stiže čelobašte, a orosilo malko, sve sija okolo
lucerka pod mesečinom, a zemlja meka, kao čeljade živa; izadoše kraj
žita, Peslaćeve njive, posle idu Kerečkih, pa Stepanovića, a onda, još
kroza mesečinu, za frtalj ofikarenu i topliju, zađe povorka kraj
ku'ruza, Vižlja pozadi, lagano, osluškiva, sve pulini rede, svinje ko
pod konac, u pomrčini.

Stiže na Dunav sa suncem, sede na pesak, kraj skele, zavitla puli-
ne poimence, pa uze da fruštukuje, i zagleda se u rit, kao da nekoga
očekiva...

Utom, eto koraka, po pesku žvaću, i žure, k'o da znaju kuda i zašto
špaciraju. Četir' se senke zaustaviše nad Vižljom, pa mu sljuštiše
sunce, a bi mu jasno da nije Braca skeledžija.

Jelte, moš'te se maći, ljuštite mi sunce, kaza im.

Vitoljub Straživuk, Vižlja?, pitaše.

Htede da upita ko ište, ali očuta, znade da su, nad njim, tuđi neki ljudi, kak'i sad bazaju selima, do zemlje im vise zapravo crni kaputi; a tu i onaj kartaroš, zacelo mustra neka, crnkaputaš, što odocnelom štamptom barata: a ti, družo Vižljo, tjeraš svinje u rit, a narod gladije, dok će Vižlja njemu: ama, jok, gospodine keko, svrn'o na Dunav, da operem dupe. A tako, oca ti kulačkog!

Na kamaru, nabacaše psovku na psovku, dovukoše Vižlju u selo, izbiše mu po' šake zubi, pa ga ostaviše, krvava, među paore, domaćine vezane u crkvenoj porti, da im đilkoši, fukara seoska, Cigani nekakvi, što zalajaše, k'o nesite kere razglođu obraz.

I tada, k'o pljusak, sa crkvenih dudova, mesto masnih dudinja, kanuše zrele, kanda crvene gusenice, izjedoše senke ljudi i parloge jendeka i drumova; neka gladna, crvena tonja nad atare i pustare nadvi se, i začuta selom.